MESIAC FOTOGRAFIE BRATISLAVA

MAGISTERSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCA

LAURA WITTEKOVÁ

Obor: Tvůrčí fotografie
Vedoucí práce: odb. as. MgA. Tomáš Pospěch
Oponent: Doc. Mgr. Aleš Kuneš

Slezská univerzita
Filozoficko-přírodovědecká fakulta
Institut tvůrčí fotografie

Poďakovanie

Ďakujem Tomášovi Pospěchovi za vedenie práce, a za konzultácie Judite Csáderovej a Václavovi Macekovi.

Prehlasujem, že som túto prácu vypracovala samostatne s použitím literatúry a prameňov, ktoré uvádzam v zozname použitej literatúry.

Súhlasím, aby bola táto práca zverejnená zaradením do knižnice FPF SU v Opave, v Uměleckoprůmyslovém muzeu v Prahe a na internetových stránkach ITF.

V Bratislave, dňa 27. septembra 2007
Laura Witteková

© 2007 Laura Witteková, Institut tvůrčí fotografie FPF Slezské univerzity v Opavě

Úvod	05
Pred rokom 1989	06
Mesiac fotografie Bratislava, ročník 1991	08
Mesiac fotografie Bratislava, ročník 1992	10
Mesiac fotografie Bratislava, ročník 1993	12
Mesiac fotografie Bratislava, ročník 1994	15
Mesiac fotografie Bratislava, ročník 1995	17
Mesiac fotografie Bratislava, ročník 1996	21
Mesiac fotografie Bratislava, ročník 1997	23
Mesiac fotografie Bratislava, ročník 1998	25
Mesiac fotografie Bratislava, ročník 1999	27
Mesiac fotografie Bratislava, ročník 2000	29
Mesiac fotografie Bratislava, ročník 2001	32
Mesiac fotografie Bratislava, ročník 2002	35
Mesiac fotografie Bratislava, ročník 2003	38
Mesiac fotografie Bratislava, ročník 2004	41
Mesiac fotografie Bratislava, ročník 2005	43
Mesiac fotografie Bratislava, ročník 2006	48
Záver	52
Životopisy	53
Zoznam výstav	54
Zoznam použitej literatúry	61
Zoznam použitých webovských stránok	62

Situácia nie len v kultúrnom dianí po roku 1989 bola priaznivo naklonená každej novej myšlienke. V deväťdesiatych rokoch bol na Slovensku veľkoryso koncipovaný projekt prezentácie fotografického umenia už priam očakávaný. Chýbala tu koncepcia fotografie pre všetkých. Pre fotografov, kurátorov a výtvarných kritikov, pre intelektuálov, ale aj pre laické publikum. V mnohostranných žánroch a druhoch fotografie sa nachádza priestor pre štýly, ktoré oslovujú široké publikum a aj pre postupy, ktoré zaujmú úzky okruh odborníkov. Organizátori Mesiaca fotografie sa pritom v Bratislave v oboch prípadoch vždy usilovali ponúknuť hodnoty, ktoré tvoria špičku v danej oblasti.

Týmto spôsobom koncipované podujatie sa stretlo s výhradami o jeho nedostatočnej druhovej profilácii, ale zároveň dávalo veľkú výhodu prilákania divákov do múzeí a galérií.

Snáď z hľadiska kurátorskej ambície po prezentácii najaktuálnejších trendov to bol ústupok zo strany organizátorov laickému publiku, ale nikdy nepripustili ústupok voči dobrému vkusu. Nemali v úmysle koncipovať Mesiac fotografie v Bratislave pre jedinú vyhradenú skupinu ľudí, ale pre divákov, ktorí môžu nájsť vo fotografii pocit vytrhnutia z každodenného stereotypného zhonu.

Pred rokom 1989 fungoval v Československu normalizačný systém, ktorý sa vo fotografii prejavoval ideologickým dozorom, cenzúrnymi zásahmi a obmedzenými možnosťami publikovať. Napriek tejto hrozbe sa darilo niektorým fotografom, aj keď len sporadicky, vystavovať fotografie, ktoré boli veľmi vzdialené od oficiálnej propagandy. Ťaženie proti slobode prejavu zasiahlo aj fotografiu. Prejavovalo sa to hlavne začiatkom osemdesiatych rokov množstvom malých a niekoľkými väčšími zastrašovacími akciami, pri ktorých zatýkali a vypočúvali takzvaných nepohodlných umelcov.[1] Normalizačný systém sa prejavoval aj značnou medzinárodnou izoláciou. Umelci organizovali voči tomuto systému rôzne protestné akcie, kvôli ktorým boli označovaní za nebezpečných pre štát. Nebezpečnými sa stávali aj pre svoj pohľad zobrazenia reality, v ktorej často narábali s dávkou irónie, surovým zobrazením skutočnosti alebo fotografovaním pre štát nevyhovujúcich námetov. Kvôli tejto cenzúre zväčša neprechádzali ani snahy importovania výstav a propagácie umenia zo zahraničia - západu. V osemdesiatych rokoch existovali v Bratislave dve fotografické galérie - Komorná galéria fotografie Profil a Galéria na okraji. Prvá mestská galéria s názvom Komorná galéria fotografie Profil sídlila v kine Pohraničník.

Fungovala do roku 1987, kedy bol jej kurátorom Ľubomír Stacho. Premenil ju na akúsi lietajúcu galériu, aby v organizovaní výstav pokračoval pod tým istým názvom, ale na iných miestach. Až v roku 1992 po rekonštrukcii domu na Prepoštskej ulici Nadácia FOTOFO na jednom z poschodí zriadila galériu pod tým istým názvom - Komorná galéria fotografie Profil (v súčasnosti Stredoeurópsky dom fotografie). Druhá, Galéria na okraji bola súčasťou novopostaveného kultúrneho domu v Trnávke na Bulharskej ulici. Nachádzala sa na vrchnom poschodí a bola výnimočná tým, že priestor bol postavený špeciálne pre účely galérie, ktorá vznikla

1 \ Birgus, V., Mlčoch, J.: Česká fotografie 20. století / Průvodce, Uměleckoprůmyslové museum v Praze a nakladatelství KANT, s. 115, Praha, 2005

v roku 1982. Galéria na okraji bola galériou pre tých, ktorí nemohli vystavovať v galériách v centre mesta: Vladimír Kordoš, Ľuba Laufová, Tono Stano, Miro Švolík. Jej činnosť trvala rovnako do roku 1987.

Vkus ľudí, ktorí mali v kompetencii rozhodovanie, kto bude vystavovať, bol zväčša veľmi konvenčný a amatérsky. Za dobré považovali pekné farebné krajinky, mali radi fotografie kvetín. Nepripustili vystavovanie fotografií z ošarpaného priestoru, alebo akty, ktoré sa im zdali príliš provokatívne.

V druhej polovici roku 1989 už bolo očividné, že totalitný komunistický režim v Československu sa pri moci dlho neudrží. Nastali dramatické udalosti, ako boli brutálne potlačené protesty počas tzv. palachovho týždňa v januári, hromadný odchod desiatok tisíc obyvateľov Nemeckej demokratickej republiky a v novembri Zamatová revolúcia a následný pád komunistického režimu. Rozpad komunistického bloku a postupný, ale nezvratný zrod demokracie u nás, bol prvým predpokladom k uskutočneniu festivalu. Fotografické dianie na Slovensku je prezentované prostredníctvom aktivít väčších či menších záujmových združení, medzi ktorými dominujú už niekoľko rokov dve inštitúcie: občianske združenie FOTOFO, ktoré organizuje od roku 1991 pravidelne v novembebri medzinárodný festival Mesiac fotografie, prezentujúci desiatky výstav a konferencií. Na nadregionálnu inštitúciu sa etabloval i Dom fotografie v Liptovskom Mikuláši (predtým v Poprade).

© Helmut Newton

Pred rokom 1989 sa na Slovensku o festivaloch veľmi neuvažovalo. V minulosti bolo nemožné, aby sa súčasne prezentovalo také množstvo fotografických druhov a štýlov. Kurátori sústredili svoju pozornosť na organizovanie jednotlivých výstav. Najdôležitejšou bola výstava v roku 1989 - Slovenská fotografia 80. rokov. Výnimočné na nej bolo, že Václav Macek s Aurelom Hrabušickým vtiahli do fotografického sveta aj nefotografov. Výstava tvorila spojenie fotografov a autorov, ktorí neboli fotografmi: Dežo Tóth, Vlado Kordoš, Peter Ronay, Karol Kálay, Ľuba Laufová, Milota Havránková, Jozef Sedlák a ďalších.

Myšlienka fotografického festivalu sa zrodila dva roky po prevrate v 1989. Projekt Mesiac fotografie sa v Bratislave prvýkrát uskutočnil v roku 1991. Prvý ročník priniesol na Slovensko Francúzsky inštitút v Bratislave spolu so slovenským Ministerstvom kultúry, rôznymi slovenskými inštitúciami a v neposlednom rade s Jean-Lucom Monterossom, umeleckým riaditeľom Európskeho domu fotografie a zakladateľom Mesiaca fotografie v Paríži. Už roky šíril toto podujatie z Paríža do ďalších krajín, medzi inými na Ukrajinu, do Maroka, Bamaka, Afriky, Pakistanu, Nemecka a do Rakúska. Mesiac fotografie v Paríži sa koná každé dva roky ako bienále. V roku 1991 bola „prestávka" a Monterosso zorganizoval vývoz piatich výstav predchádzajúceho ročníka z Paríža do Bratislavy. Podujatie bolo skromnejšie a po všetkých stránkach menej rozsiahle ako jeho nasledujúce bratislavské ročníky. Počtom výstav aj zo po stránke jeho

koncepcie. V prvom ročníku Francúzi prezentovali seba a svoju kultúru. Výber obsahoval tvorbu deviatich osobností francúzskej fotografie, ktorí nemohli pred rokom 1989 vo vtedajších Československých galériách vystavovať: Helmut Newton (Slovenská národná galéria), Alice Springs (Slovenská národná galéria), Bernard Faucon (Galéria Medium), Yves Guillot (Galéria Medium), Denis Roche (Galéria Medium), Georges Rousse (Umelecká beseda), Xavier Lambours (Francúzsky inštitút), Večný Paríž, vystavujúci: Rene Jacques, F. Le Diascorn (Mestské múzeum).
Jean-Luc Monterosso spolu s prvým riaditeľom Francúzskeho inštitútu v Bratislave, Jacquesom Defértom, priniesli do Bratislavy podujatie s obrovskou rezonanciou, ktoré podnietilo Václava Maceka a Juditu Csáderovú k nápadu v tejto myšlienke v Bratislave pokračovať.

Judita Csáderová: „...bolo to úžasné! Práve touto akciou sme si uvedomili, že to je práve to, čo by mohlo fotografiu na Slovenku zviditeľniť. Momnt, keď je pripravených viac výstav súčasne. Vtedy tomu začali venovať pozornosť médiá, televízia, tlač. Viac sa o tom píše, viac sa o tom hovorí... fotografia získava pozornosť!"

Václav Macek: „Rok 1991 bol veľmi dobrý aj kvôli tomu, že tu boli renomované mená, dobré výstavy, ale odrazu tu bola taká, ako to vidím s odstupom, akási kolonizácia východného priestoru, čo sa nám v princípe nepáčilo. Bolo to skvelé, všetko dobré, a my sme potom prišli s nápadom, že vo zviditeľňovaní fotografie treba pokračovať."

© Karol Kállay

Pri založení združenia Fotofo – photography foundation v apríli 1992 boli Václav Macek, Judita Csáderová, Vladimír Vorobjov, Jozef Sedlák, Peter Breza, Pavel Tasler. Vytvorenie združenia bolo potrebné pre právnu subjektivitu, aby mohlo na inštitucionálnej báze začať pripravovať druhý ročník Mesiaca fotografie v koncepciách a stratégiách vlastnej predstavy. Rozhodli sa pokračovať v podujatí prinesenom z Paríža, ale s vlastným, pripraveným konceptom. Generálnym komisárom Mesiaca fotografie v Bratislave sa stal Václav Macek a prezidentkou Nadácie Fotofo bola Judita Csáderová. Ich zámerom nebolo vytvoriť festival určený výlučne pre úzky kruh znalcov, ale kultúrne podujatie, ktoré svojím rozsahom dokáže zaujať široké publikum. Predstava koncepcie festivalu priniesla nové body, ktorými sa mala líšiť od prvého „francúzskeho" Mesiaca fotografie v Bratislave. Celý festival mal byť koncipovaný rozsiahlejšie. Zámerom bolo presvedčiť diváka o výraznom vzostupe fotografie a poukázať na množstvo rozmanitých osobností, ktoré vo svetovej fotografii pôsobia. Do programu festivalu zaradili svetoznáme fotografické osobnosti, ktoré tu do roku 1989 nemohli vystavovať, Československých emigrantov, aj fotografov zo strednej Európy. Ďalším dôležitým bodom v programe festivalu bolo zahrnutie slovenskej fotografie a potvrdenie jej významu v medzinárodnom kontexte. Usporiadatelia mali v pláne zrealizovať ideu o potrebe výmeny hodnôt medzi rôznymi kultúrami.

Judita Csáderová: „Boli sme nadšení. Celé dni sme lietali po Bratislave a často sme sa stretli len bežiac oproti sebe na ulici s plnými rukami fotografií. Kým sme okolo seba prešli, stihli sme si zakričať, čo kto vybavil..."

V druhom ročníku bratislavského Mesiaca fotografie pripravili organizátori jedenásť fotografických výstav. Prvou osobnosťou svetového formátu na Mesiaci fotografie usporiadaným Václavom Macekom bol fotograf Ralph Gibson s výstavným súborom L´Histoire de France v Galérii Arpex. Agentúrnu a reportážnu fotografiu zahŕňala expozícia zložená z prierezu dvadsaťpäťročnej produkcie agentúry Gamma a ukážka z projektu Neznáme Slovensko nemeckej agentúry Bilderberg, na ktorej bolo možné vzhliadnuť fotografov ako Frieder Blickle, Andrej Reiser, Klaus Bosse – Meyer, Nomi Baumgartl, Dorothea Schmid, Georg Fischer, Karol Kálay a Wolfgang Kunz.

Pre možnosť konfrontácie rôznych fotografických pohľadov a kultúr pripravilo Fotofo v druhom ročníku výstavy zo Súčasnej Holandskej fotografie, autorské výstavy francúzskych fotografov Maxa Armengauda s cyklom portrétov Vatikán vo Francúzskom inštitúte a Marca Garangera s výstavou A Slovensko v Pálffyho paláci. Z nemeckej fotografie predstavili vo Výstavnej sieni Cypriána Majerníka expozíciu Osvetlenia od Klausa Elleho a z USA bolo možné vzhliadnuť výstavu piatich fotografov – pedagógov z Tyler School of Art – Temple University vo Filadelfii: Michael Becotte, Martha Madigan, Vidy Freeman, Bryan Whitney, John Woodin , ktorých výstava sa konala v Galérii Médium. Vysoké hodnoty fotografie predstavovala aj výstava zo zbierky Múzea moderného umenia nadácie Ludwig Viedeň, Súčasná svetová fotografia. Vystavujúcimi boli: Cindy Sherman, James Welling, Hilliard John, Willmann Manfred, Georges Rousse, Gilbert George, Tamara Horáková – Maurer, Herwig Kempinger.

Zo slovenskej súčasnej tvorby predstavili Vasila Stanka s autorskou výstavou inscenovaných fotografií Hlavy, v galérii Artotéka v Mestskej knižnici. Rovnako fotografov a fotografujúcich výtvarníkov kolektívnou expozíciou pod názvom Luminografia, na ktorej vystavovali Ján Krížik, Ľuba Laufová, Vlado Kordoš, Dezider Tóth, Stano Slušný, Ľubo Ďurček, Ivon Kostroň a Jozef Sedlák.Slovenské národné múzeum na Bratislavskom hrade vystavovalo fotografie významného fotografa slovenských dejín, Pavla Socháňa.

Václav Macek: „Rok 1991 bol veľmi dobrý aj kvôli tomu, že tu boli renomované mená, dobré výstavy, ale odrazu tu bola taká, ako to vidím s odstupom, akási kolonizácia východného priestoru, čo sa nám v princípe nepáčilo. Bolo to skvelé, všetko dobré, a my sme potom prišli s nápadom, že vo zviditeľňovaní fotografie treba pokračovať."

© Jan Saudek

V roku 1993 sa uskutočnil tretí ročník Mesiaca fotografie v Bratislave, na ktorého otvorenie nadácia Fotofo pozvala Jean-Luca Monterossu. Organizátori sa mu oficiálne poďakovali za myšlienku, vďaka ktorej vznikol bratislavský Mesiac fotografie usporiadaný nadáciou Fotofo pod vedením Václava Maceka a Judity Csáderovej.

Václav Macek: „Mesiac fotografie 1993 je napriek všetkej kontinuite s minulosťou pokusom o jasnejšie nasmerovanie podujatia. Hodláme byť miestom stretnutia, nie nepodstatnej časti európskej fotografie. Boli by sme veľmi radi, keby sa naše ciele stali aj skutkom a pomohli vzájomnému poznaniu skutočných hodnôt fotografie."

Rok 1993 bol naďalej v duchu cieľov sformulovaných pri predošlých ročníkoch. Oproti nim však priniesol do koncepcie festivalu dôslednejšiu orientáciu na prieskum situácie vo fotografii strednej a východnej Európy. Organizátori tak plánovali dať príležitosť na prezentáciu mnohým autorom zo spomínaných európskych častí. V nasledujúcich ročníkoch sa toto rozhodnutie stalo tradíciou a zameraním bratislavského Mesiaca fotografie. Chceli poskytnúť čo najviac priestoru fotografom, ktorí dôstojne reprezentovali svoje národné fotografické kultúry. Podujatie sa postupne stávalo najrozsiahlejším fotografickým festivalom, ktorý sa konal v strednej a východnej Európe. Začali sa utvárať všetky predpoklady na to, aby sa festival stal každoročným podujatím.

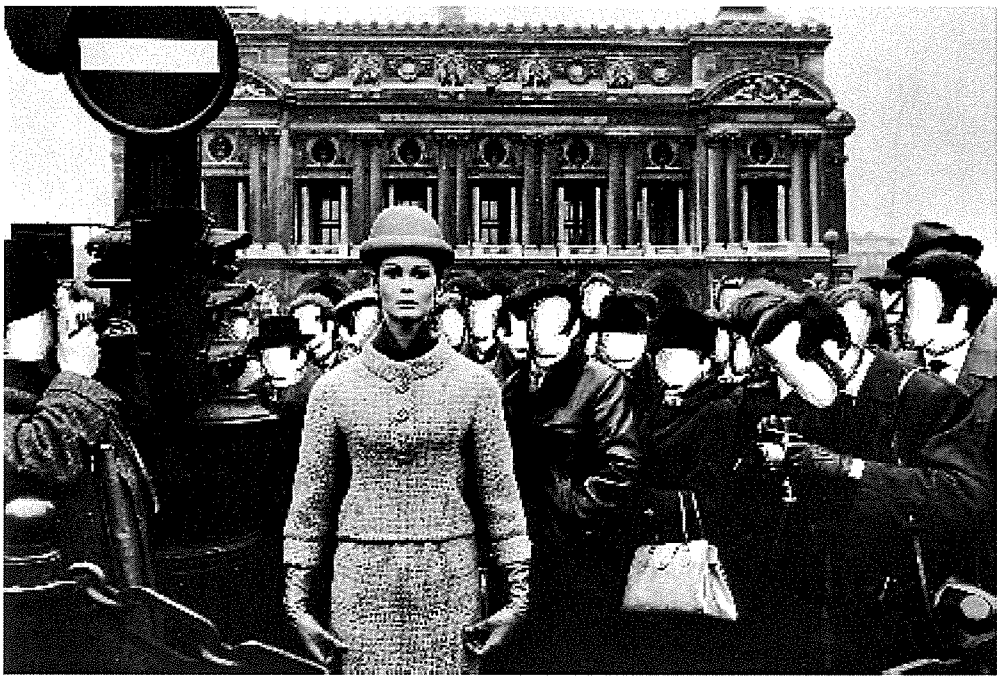
Okrem dvadsiatichdeviatich expozícií v bratislavských výstavných priestoroch festival ponúkol aj novosformovanú prehliadku portfólií. Portfolio Review bolo vynikajúcou príležitosťou pre začínajúcich a pokročilých fotografov alebo umelcov vyjadrujúcich sa fotografiou, prezentovať svoju tvorbu osobnostiam svetovej fotografickej scény, významným fotografom, teoretikom, historikom, kritikom, redaktorom časopisov, galeristom, zberateľom, vydavateľom a organizátorom fotografických festivalov. Tak isto malo Portfolio Review význam aj pre opačnú stranu, kde sa hlavne teoretici, kritici, galeristi ale aj ostatní mohli oboznámiť s mladou vlnou fotografie strednej a východnej Európy. Pre porovnanie nových talentov nadácia Fotofo zorganizovala výstavu troch ocenených autorov z prestížnych súťaží mladých fotografov vo svete: Luc Choquer (Francúzsko) so súborom Devuška, s ktorým získal v roku 1992 cenu Niépsca (Prix Niepce), Nick Waplington (Anglicko), ktorému v roku 1993 Medzinárodné centrum fotografie v New Yorku odovzdalo ocenenie Mladý fotograf a tretím bol Christoph Engel (Nemecko) so súborom Kalingrad, ocenený v roku 1993 prvou cenou AGFA – Bilderberg za fotografickú žurnalistiku. Priaznivcom fotografie ponúkli v treťom ročníku množstvo výstav slovenských fotografov, ktorí mali stále dôležité miesto v programe Mesiaca fotografie v Bratislave, ale uviedli aj svetovo známych autorov z ďalších krajín sveta.

Po prvýkrát, takmer po štyridsaťročnej tradícii, sa aj na Slovensku v roku 1993 predstavilo World Press Photo s autormi ako Paul Lowe, James Nachtway, Judah Passow, Bojan Stojanovič, Joel Robine, Steve Dykes, Jan Sonnenmair, Christoph Ruckstuhl, Dominik Obertreis, Stephen Ferry a Pierre Perrin. Táto expozícia bola mimoriadnou udalosťou a mala sa stať impulzom pre slovenskú agentúrnu fotografiu, pre ktorú bolo nevyhnutné vymaniť sa z provincionalizmu a pokročiť k európskej úrovni.[2]

Za neobyčajne významnú považovali pripravenie výstavy z tvorby ateliéru Gustáva Matza zo Spišskej Novej Vsi, ktorý existoval približne od roku 1890 do štyridsiatych rokov 20. storočia. Boli to nie veľmi známe, ale stále mimoriadne živé a sugestívne fotografické hodnoty. (Po smrti Gustáva Matza v roku 1903 prevzala vedenie ateliéru jeho manželka Anna Matzová.) Zo slovenskej fotografickej tvorby pripravili v treťom ročníku tiež retrospektívne výstavy Ladislava Borodáča s podtitulom Imaginácia a transcedentno, Tibora Huszára s cyklom Cigáni, Judity Csáderovej a Miloša Vanču. Na kolektívnej výstave s tematikou „Pocta Duanovi Michalsovi" sa stretli slovenskí fotografi, ktorých spájal príbuzný pohľad na fotografiu a vyjadrovali svoj obdiv a úctu tomuto autorovi.

2 / Csáderová J., Macek V.: Mesiac fotografie Bratislava november 1993, Fotografická nadácia FOTOFO, s. 4, Bratislava 1993

Vystavujúcimi boli: Duane Michals, Ján Krížik, Kamil Varga, Maťo Plekanec, Robo Kočan, Ľubo Stacho, Jana Šebestová, Jozef Sedlák a Judita Csáderová. V tom istom roku sa uskutočnili aj autorské výstavy dvoch rozdielnych osobností svetového mena - Českého fotografa Jana Saudeka a Brazílskeho fotografa Sebastiana Salgada. Ani jeden z týchto autorov, reprezentujúcich najvyššie hodnoty inscenovanej tvorby a dokumentárnej fotografie doposiaľ nemali na Slovensku autorskú výstavu.

© William Klein

Do roku 1994 ešte nebolo úplne ujasnené, akú formu by mal festival mať. Prvé tri ročníky chceli organizátori slovenskému publiku hlavne ukázať, že svetová fotografia poskytuje množstvo rozmanitých osobností. No neskôr prišli na to, že festival by mal mať svoju vlastnú tvár. Že takzvaná „vzdelávacia" stratégia už nie je dostačujúca. V tej dobe vzniklo a fungovalo množstvo festivalov, medzi ktorými bolo nevyhnutné niečím upútať. Bolo potrebné, aby sa podujatie zameralo na niečo, čím by bolo charakteristické, aby ľudia mali záujem stať sa pravidelnými účastníkmi Mesiaca fotografie v Bratislave. Organizátori zvolili novú koncepciu, ktorá bola orientovaná za slovenské hranice a nie len smerom do vnútrozemia. Geografickým umiestnením Bratislavy na hranici bývalého východu so západom sa vykryštalizovala nová koncepcia festivalu Mesiac fotografie v Bratislave ako unikátneho priestoru pre stredo a východoeurópsku fotografiu. Týmto sa festival stal výnimočným, špeciálnym a atraktívnym aj pre západných kurátorov a galeristov. Pre nich bol miestom so širokou paletou fotografií, ale so zameraním na takzvané východné krajiny a možnosťou stretnúť sa s autormi a kurátormi výstav osobne.

Keď sa v Bratislave v roku 1991 uskutočnil „francúzsky" skromný prvý ročník festivalu, málokto mohol predpokladať, že o pár rokov bude najväčším výstavným výtvarným podujatím nielen na Slovensku, ale vo fotografickej oblasti aj v strednej a východnej Európe. Mesiac fotografie Bratislava sa stával priestorom na prezentáciu a konfrontáciu tvorby stredoeurópskeho regiónu

so svetovou fotografickou scénou.
Bratislava sa tak stala dôležitým miestom stretávania sa fotografov z Východu a Západu. Slávnostného otvorenia 4. ročníka Mesiaca fotografie Bratislava v roku 1994 v Pálffyho paláci sa zúčastnil aj vtedajší prezident Slovenskej republiky Michal Kováč. Nadácia Fotofo pripravila tridsaťdeväť výstav, z toho deväť inštalovaných mimo Bratislavy. To bol nový bod programu, ktorého cieľom bolo rozšíriť Mesiac fotografie aj do ďalších slovenských miest. V Košickej v Galérii Júliusa Jakobyho bola umiestnená putovná výstava najlepších reportážnych fotografií World Press Photo 1994. Tohoročná expozícia bola svojim rozsahom najväčšia od jej založenia v roku 1955. Tvorilo ju 200 fotografií, ktoré nie len prezentovali to najlepšie z celosvetovej mediálnej fotografie, ale stali sa aj historickým dokumentom zachytávajúcim najdôležitejšie udalosti v roku (1993). V Košiciach vystavovali fotografi: Larry Towel, Christopher Morris, Roger Hutchings, Stephen Dupont, Bill Greene, Keith Bernstein. V Banskej Štiavnici sa uskutočnila výstava nositeľa Infinity Award za rok 1994 Fazala Šeika a v Lučenci v Novohradskej galérii bolo možné vidieť dielo guatemalského tvorcu Luisa Gonzálesza Palmu - Mlčanie pohľadu. Ďalšími mestami, v ktorých sa konali expozície v rámci Bratislavského Mesiaca fotografie boli Trnava, Martin, Spišská Nová Ves a Poprad.
Vrcholom tohoročného festivalu boli expozície amerických umelcov Williama Kleina v Slovenskej národnej galérii a Sally Mannovej v Bibiane (Medzinárodný dom umenia pre deti), ktorá sa predstavila výberom fotografií Rodinný album a japonského tvorcu Eikoh Hosoa s expozíciou Meta v Galérii mesta Bratislavy. Koncepcia kládla dôraz aj na prezentáciu mladej slovenskej fotografickej školy, ktorá bola
zastúpená trinástimi expozíciami. Svoju tvorbu prezentovali aj Matúš Oľha, Rudo Prekop, Dušan Slivka, Miloš Karásek, Anton Štubňa, Irena Bluhová, a ďalší.

© Josef Koudelka

Piaty ročník Mesiaca fotografie v roku 1995 považovali organizátori za svoje prvé malé výročie. V ich prípade bolo o to výraznejšie, že festival na Slovensku existuje napriek, faktu, že vtedajšia politická a ekonomická situácia skôr nepriala nezávislým kultúrnym podujatím, než by im pomáhala a podporovala ich v činnosti. Za svoj úspech vďačili aj spolupráci mnohých ľudí a inštitúcií, ktorí žili v presvedčení, že nezávislé a neštátne kultúrne podujatia sú súčasťou normálnej existencie národnej kultúry akéhokoľvek demokratického štátu.

Václav Macek: „Mesiac fotografie na Slovensku je v prvom rade projektom, ktorý sa usiluje prekonať nacionálne obmedzenia, bez likvidácie národných kultúr, v mene tvorby mnohotvárnej európskej kultúry. V priebehu piatich rokov sme sa však mnoho krát presvedčili, že pre väčšinu európskych národov je dôležité predovšetkým vlastné presadzovanie, vývoz národnej kultúry, zriedkavejšie podpora európskej kultúry. Na jednej strane je to logické a pochopiteľné, ale na druhej strane vzniká otázka, ako môže vzniknúť európska kultúra, keď každý bude presadzovať len vlastnú, viac či menej regionálnu kultúru."

Piaty ročník Mesiaca fotografie v Bratislave jasne ukázal potrebu festivalu, ktorý bol nazývaný „jedným z radu iných festivalov" alebo jedným z „najdôležitejších stredoeurópskych fotografických podujatí". Tieto hodnotenia sú vo svojej podstate odlišné, ale vôbec sa navzájom nevylučujú. Sú dôsledkom odlišných východiskových pozícií, rozdielnych skúseností

a očakávaní a v neposlednom rade, aj odlišných umelecko-estetických koncepcií. Raz bol festival hodnotený pod zorným uhľom štátom veľkoryso podporovaných podujatí v Paríži či v Barcelone, a raz sa naň hľadí možnosťami neoficiálnej kultúry súčasného Slovenska. Rozhodnutie pokračovať v tradícii festivalu, ktorý vyvoláva takéto protikladné reakcie je podmienené presvedčením, že je množstvo fotografov, teoretikov, kurátorov a aj laikov, ktorí majú veľký záujem vidieť dôkladnejšie situáciu vo fotografii, zúčastniť sa diskusií na sympóziách, nadväzovať nové kontakty a priateľstvá, prísť o rok opäť na Slovensko.

V piatom ročníku sa organizátori rozhodli venovať viac priestoru ako v minulosti fotografickej tvorbe žien. Žena tvorila spojovací motív niekoľkých výstavných kolekcií. V dejinách fotografie jednotlivých krajín bola ich tvorba viac-menej odsúvaná na okraj, pritom nezriedka predstavovala výnimočné hodnoty. Bola to jedna z tém, ktorej aktuálnosť si podľa organizátorov vyžiadala prípravu viacerých výstav a realizáciu sympózia s názvom Fotografia – Sebaidentita – Žena.

V pätnástom ročníku festivalu sa uskutočnilo niekoľko výstav z fotografickej histórie. Pod názvom Bratislava – Budapest – Praha – Wien ponúkol autor ideovej koncepcie výstavy Pavel Scheufler súbor historických fotografií zo štyroch susedných zemí niekdajšieho Rakúsko-Uhorska. Kolekcie pripravili odborníci jednotlivých štátov, čím vznikla možnosť porovnania tvorby štyroch kultúr z daného obdobia. Rovnako bolo možné vidieť historické zábery na výstave Bratislava 1868 – 1918, ktorá bola zložená z viacerých autorov fotografií.

Expozície fotografov jednej generácie Miloša Dohnányho, Viliama Malíka a Magdalény Robinsonovej divákom pripomenuli kvalitu osobností slovenskej medzivojnovej a povojnovej fotografie.

Z českej fotografie boli pripravené až dve výstavy svetoznámeho fotografa Josefa Koudelku člena agentúri Magnum (od 1971). Retrospektívna expozícia Chlieb s mliekom, spacák a fotoaparát Josefa Koudelku a Čierny trojuholník Josefa Koudelku panoramatické fotografie zachytávajúce zdevastovanú krajinu povrchnými uhoľnými baňami v Čechách.

Zo slovenskej súčasnejšej tvorby nadácia Fotofo predstavila predstaviteľa slovenskej inscenovanej fotografie Jozefa Sedláka s cyklom Príbehy z podvedomia, v ktorom použil princíp viacnásobnej expozície a viacnásobného osvetľovania.

Bolo možné zhliadnuť aj výstavu Andrea Bána s dokumentárnym súborom Pútnici. Fotografie boli svedectvom o obyčajných ľuďoch v okamihoch putovania za odpustkami.

Zo svetovej scény pätnásty ročník ponúkol príležitosť nazrieť prostredníctvom kolektívnych výstav do švajčiarskej a izraelskej fotografie. Expozícia 4 x Švajčiarsko zahŕňala tvorbu štyroch autorov tejto krajiny. Súbor Srdce a zem – Obrázky a príbehy o koreňoch a exile od Simone

Opplinger pozostávajúceho z čiernobielych portrétov, Muriel Olsen sa predstavila výberom farebnými fotografiami z cyklu postelí, v ktorých spala, Olívia Heussler, ktorá fotografovala portréty žien a rodín v Izraely a okupovaných území a Magali Koenig, ktorá sa vo svojej tvorbe zaoberá miestami zaťaženými minulosťou a odrazmi na hraniciach minulosti.
V pätnástom ročníku festivalu bola v Liptovskom Mikuláši sprístupnená výstava švajčiarskeho reportážneho fotografa Reného Burriho, člena agentúry Magnum.
Projekt Po piatich rokoch, ktorého autorom bol Václav Macek si kládol za cieľ podať správu o politických a spoločenských premenách po zničení totalitných režimov a ich následkoch v krajinách zúčastnených na výstave, ktorými boli: Bulharsko, Česká republika, Maďarsko, Poľsko, Slovensko a Ukrajina.
Mimobratislavské expozície sa tento rok nachádzali v Banskej Štiavnici, Lučenci, Kežmarku, Košiciach a Spišskej Novej Vsi.
V roku 1995 nastala v nadácii Fotofo veľká zmena, ktorou bolo založenie nového stredoeurópskeho fotografického časopisu Imago. Ten ma napomôcť kultúrnemu a intelektuálnemu sebavedomiu ľudí a krajín, ktoré boli neoprávnene označované za periférium Európy. V tomto období totiž neexistovali kvalitné fotografické časopisy, ktoré by odborne reflektovali situáciu súdobého fotografického diania v rámci strednej a východnej Európy. Informácie z týchto oblastí prenikali do západných centier výrazne pomalšie. Pri vzniku časopisu, ktorý sa počas svojej dvanásťročnej histórie vyznačoval kvalitnými textami a atraktívnym vizuálom stáli Václav Macek, Judita Csáderová, Jozef Sedlák, Vladimír Vorobjov, (Ján Krížik, Pavol Breier.)
Časopis dostal podtitul „iná európska fotografia" (Another European Photography). Časom rozšíril svoju distribúciu po celej Európe a do zámoria a dostl sa do galérií, knižníc, umeleckých škôl a prezentovali ho aj na mnohých váznymných festivaloch. Veľkú popularitu si získal najmä medzi fotografmi, teoretikmi a historikmi fotografie, študentmi výtvarného umenia.[3]

3 / Lendelová L.,Imago, http://www.sedf.sk/

Štruktúra redakcie Imago:

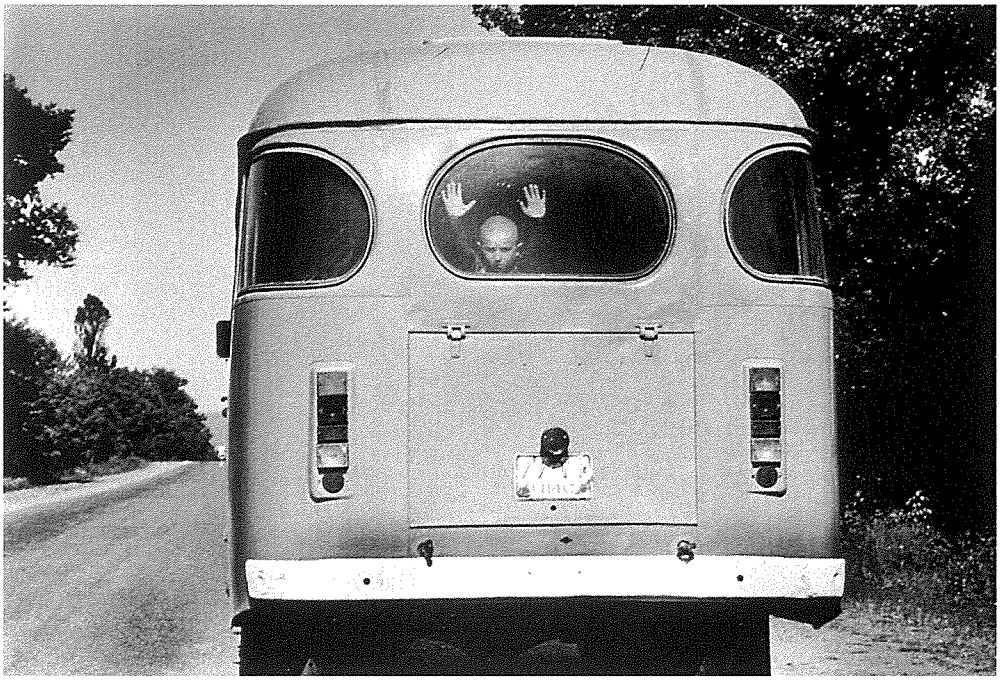
Šéfredaktor - Václav Macek

Výkonná redaktorka - Lucia Lendelová-Fischerová,

Redakčná rada v ktorej sa od roku 1995 vystriedali: Vilnis Auzins (LAT), Ruxandra Balaci (RO), Yevgenyi Berezner (RU), Vladimír Birgus (CZ), Marek Grygiel (PL), Aurel Hrabušický (SK), Péter Korniss (HU), Peeter Linnap (EE), Elzbieta Lubowicz (PL), Ieva Mazuraite (LI), Paula Miklošević Muhr (YU), Josef Moucha (CZ), Galina Moskaleva (BY), Jerzy Olek (PL), Irina Tchmyreva (RU) a László Torok (HU).

Prekladatelia: Vladimír Vorobjov (in memoriam), Dana Matejovová, Daniel Archleb Levický, Peter Tkáč, Karol Tauber, Martin R. Ward, Martin C. Styan, Tamara Archlebová, Mária Kuklová a Ildikó Leontieva

Grafická úprava - Jana Lokšenincová (vytvorila a stále tvorivo inovuje vizuálnu stránku Imaga)

© Lucian Perkins

V roku 1996 nedošlo v koncepcii festivalu, v porovnaní s minuloročnými ročníkmi, k žiadnym zásadným zmenám. Na šiestom ročníku Bratislavského mesiaca fotografie bolo nadáciou Fotofo pripravených tridsaťdeväť výstav, z ktorých štyri sa konali v ďalších slovenských mestách Lučenec, Spišská Nová Ves a Banská Štiavnica.

K vrcholným podujatím tohto roku patrila výstava jedného z prvých členov agentúry Magnum, Wernera Bischofa, v Galérii mesta Bratislavy.

Z histórie slovenskej fotografie vybrali akademického maliara a fotografa Sergeia Protopopova (Galérii Artotéka). V Slovenskej národnej galérii v Bratislave pripravilo Fotofo súbornú výstavu fotografií Karola Kálaya, ktorá bola zameraná predovšetkým na časť tvorby živej fotografie a reportáží od čiernobielych počiatkov po farebné reportážne fotografie realizované pre prestížne obrázkové časopisy. V Dome kultúry bola sprístupnená výstava Tona Stana. Stano Filko sa predstavil expozíciou Autoportrét – Dýchanie – Computer a dokumentárne fotografie Juraja Šajmoviča bolo možné zhliadnuť v Slovenskom národnom múzeum. Ľuba Laufová sa predstavila publiku výstavou Pocta Magrittovi v Škole úžitkového výtvarníctva. Aj v tomto ročníku sa uskutočnilo niekoľko kolektívnych výstav. Siedmy rok, výstava v Galérii Médium, na ktorej sa študenti katedry Vizuálnych médií na VŠVÚ predstavujú prvý raz ako celok. Vystavujúcimi boli: Jana Hojstričová, Laura Mešková, Jaroslav Žiak, Dominika Ličková. V Banskej

Štiavnici sa uskutočnila výstava slovenských fotografov Slovenská imaginatívna fotografia 1981 – 1996, na ktorej vystavovali: Peter Župník, Judita Csáderová, Jozef Sedlák, Miro Švolík, Ján Krížik, Alex Mlynárčik, Robo Kočan, Dana Cabanová, Táňa Hojčová, Martin Štrba, Jano Pavlík. Zo susedného Česka boli sprístupnené výstavy Vladimíra Birgusa so súborom ešte čiernobielych fotografií pod názvom Čosi nevysloviteľného, v Českom kultúrnom stredisku. Fotografie Veroniky Brómovej, ktorá sa opätovne vracala k téme spojenia nespojiteľných protikladov, vystavili v Galérii Michalský dvor.

Na Slovensku sa v Dome kultúry v Bratislave opäť predstavilo World Press Photo s víťaznými zábermi za rok 1996. V Galérii umelcov Spiša v Spišskej Novej Vsi si náštevníci mohli prezrieť expozíciu Mladá španielska fotografia, na ktorej vystavali: Yesús Jaime Mota, Juan Jesús Huelva, Rosa Matesanz, Andrés Sanz. Na konfrontáciu európskej fotografie bola pripravená výstava s názvom Súčasná maďarská fotografia umiestnená v Umeleckej besede slovenskej a vystavovali na nej: Melinda Kovács, Péter Herendi, Lenke Szilágyi, Erno Fejér, Demeter Balla, Jozsef Hajdú. Z autorských výstav bola výnimočná práca fotografa Lorenza Merla Donna Photographs 1975 – 1995 v Novohradskej galérii v Lučeneci. Maďarský fotograf András Bozsó vystavoval subjektívne pohľady na Budapešť.

The symposium art today sa tento rok konalo v kinosále Slovenskej národnej galérie. Prednášajúcimi boli: fotograf Piro Nace z Albánska, kurátor Sue Davies z Veľkej Británie, Vilnis Auzins riaditeľ Rigského Museum of Photography z Litvy, László Beke z Akademy of Fine Art v Budapešti, Maďarsko, fotografka Helena Sear z Veľkej Británie, výtvarný kritik Lech Lechowicz z Museum of Contemporary Art, Lodz v Poľsku, Jorgos Katsagelos grécky fotograf a profesor na Aristoteles University v Thessaloniki, Vlastimil Zuska profesor Karlovej Univerzity v Prahe, Česká republika, filozof Peter Sýkora z Komenského Univerzity v Bratislave, Slovensko, Rudolf Fila VŠVÚ v Bratislave, Slovensko, Ján Bakoš profesor z Komenského Univerzity v Bratislave, Slovensko a Alain Sayag riaditeľ oddeelenia fotografie v Centre George Pompidou v Paríži, Francúzsko.

© Annie Leibovitz

Výstavy Mesiaca fotografie v Bratislave 1997 boli rozdelené do troch blokov, v ktorých bola prezentovaná slovenská, európska a svetová fotografia. V európskej časti je okrem exponátov jednotlivých umelcov každoročne aj jedna národná kolekcia, ktorá divákom umožní nahliadnuť do kultúry inej krajiny. Siedmy ročník festivalu zahŕňal 38 výstav, z ktorých bolo 32 v Bratislave a šesť v Košiciach, Prešove, Lučenci, Dolnom Kubíne a v Banskej Štiavnici. Slovenských autorov v tomto roku predstavili v historickom priereze od 19. storočia výstavou Karola Divalda. Výber portrétnej a krajinárskej fotografii bol umiestnený vo Východoslovenskej galérii v Košiciach a súčasnú fotografickú tvorbu na Slovensku reprezentoval Kamil Varga v Novohradskej galérii v Lučenci. Robo Kočan sa predstavil so súborom Kočanove fantázie v Bibiane – medzinárodnom dome umenia pre deti, Miro Švolík v Galérii Michalský dvor predstavil výstavu O Švolíkovi, technike a poetike, Filip Vančo, Tibor Honty s expozíciou Neznámy v Šariskej galérii v Prešove, Rudolf Lendel vystavoval v galérii Cypriána Majerníka výber z jeho tvorby pod spoločným názvom Tradičné motívy – nové pohľady, Marián Leško. K vrcholným podujatiam siedmeho ročníka bola výstava tridsiatich autorov Českej fotografie 90. rokov.

Václav Macek: „Bez českej fotografie 90. rokov by sme nemohli pochopiť, čo sa v súčasnosti v oblasti tohto druhu umenia v Európe deje."

Podujatie poskytovalo pohľad na aktuálne tendencie súčasných fotografov v Čechách, medzi

ktorými sú aj českí tvorcovia žijúci v zahraničí a slovenskí s českým občianstvom. Vystavujúci boli: Jan Pohribný, Viktor Kolář, Jindřich Štreit, Aleš Kuneš, Zdeněk Lhoták, Michal Macku, Ivan Pinkava. Český blok národnoorientovaných výstav Mesiaca fotografie doplnila expozícia priekopníka českej avantgardy Jaromíra Funkeho v Palffyho paláci a Josefa Mouchu v bratislavskom Českom centre. Tvorbu Josefa Mouchy organizátori festivalu charakterizovali ako poetiku blízku subjektívnemu dokumentu. Jozef Moucha prezentoval vlastné pocity formou zachytávania vecí okolo seba.

Zo svetovej tvorby Nadácia Fotofo priniesla do Slovenskej národnej galérie rozsiahlu retrospektívnu výstavu fotografických portrétov a súboru fotografií z minuloročných olympijských hier v Atlante fotografky Annie Leibovitz z USA, ktorá sa aj osobne zúčastnila Mesiaca fotografie v Bratislave. V siedmom ročníku v zahraničnom bloku predstavili grécku fotografiu, ktorá bola umiestnená nie len v galerijnom priestore Mestského múzea ale aj na Novom moste v podobe neukončeného priestoru Kyriakosa Giannatosa, dokumentárne portréty lotyšského malomesta od Modrisa Rubenisa, experimenty s farbou od poľského fotografa Edwarda Hartwiga, Prierez krajinárskou a architektonickou tvorbou Reinharta Wolfa z Nemecka.

Počas siedmeho ročníka sa uskutočnili prednášky pod spoločným názvom The symposium art today, na ktorom prednášali André Rouille, Revolúcia vo fotografii, Galina Moskaleva, Zmeny hodnôt medzi východom a západom, Zsuzsa Megyesi, Spojenie výstavného priestoru a vystavovanej práce, Colin Jacobson, Kríza fotožurnalizmu? a Steve Yates, Poetiky priestoru.

© Cecil Beaton

V ôsmom ročníku sa organizátorom Mesiaca fotografie v Bratislave opäť podarilo pripraviť niekoľko výstav autorov významných mien. Najvýznamnejšou bola retrospektívna expozícia špičkového britského umelca medzinárodnej kategórie Cecila Beatna v Slovenskej národnej galérii. Výstava Dežа Iloffmanna, pod názvom Pocta Dežovi, bola prvou prezentáciou jeho tvorby na Slovensku. Venoval sa predovšetkým fotografovaniu osobností sveta zábavy (fotografoval všetky významné udalosti slávnej štvorice The Beatles). Výstava v priestoroch Slovenského národného múzea obsahovala širokú škálu záberov od oficiálnych portrétov až po spontánne reportážne kompozície.

Nemenej zaujímavou bola aj kolektívna expozícia s názvom Od ŠUR-KY K ŠUV-KE (1928 – 1998) v Slovenskom národnom múzeu, ktorá sa konala pri príležitosti 70. výročia založenia prvého profesionálne Konštituovaného fotografického učilišťa na Slovensku. Ďalšia kolektívna výstava sa konala v Českom centre, a bola zostavená predovšetkým z ukážok bakalárskych a magisterských prác študentov Inštitútu tvorivej fotografie Slezskej univerzity v Opave. (V roku 1998 sa konali prvé obhajoby magisterských prác na Inštitúte tvorivej fotografie, čím sa stal po FAMU druhou školou v Českej republike s plnou vysokoškolskou kvalifikáciou.)

Ďalšími dvoma kolektívnymi výstavami boli Ukrajinská fotografia deväťdesiatych rokov a Súčasná Lotyšská fotografia. Pri Ukrajinskej expozícii bolo prianím organizátorov podať celý

rozsah súčasnej ukrajinskej fotografie. Expozícia bola inštalovaná v priestoroch Umeleckej besedy slovenskej a vystavujúcimi boli Michail Ščevchenko, Vasily Rybachenko, Alexander Schevchuk, Ivan Tsupka, Alexander Kharchenko, E. Mukhoid, Vasilij Cagolov, Iliya Chichkan. Lotyšská fotografia sa približovala ku kultúrnemu svetu, pričom odhaľovala svoju originalitu. Kolekcia Súčasná Lotyšská fotografia chcela ukázať práve to, čo bolo odlišné. Rozsiahla expozícia sa konala v dvoch výstavných priestoroch, vo výstavnej sieni Atrium – Umelecká beseda slovenská a v Slovenskom rozhlase. Vystavujúcimi boli Aldis Märis Dubläns, Guntars Bajars, Dainis Karkluvalks, Ilmars Znotinš Kruminš.

Aj v tomto roku sa podarilo priniesť do Bratislavy výber z ocenených fotografií na World press Photo za rok 1998 a nainštalovať ho v Galérii mesta Bratislavy. Fujifilm Euro Press Photo Awards 1998 a 1997 boli vystavené v Národnom osvetovom centre.

Z domácej fotografickej scény pripravili výstavu Vančovci a Karol Plicka, ktorá bola rozdelená do piatich tematických celkov: História záznamu obrazu, Vznik daguerotypie, Vynález fotografického prístroja a vývoj fotografie, a tvorba bratov Vančovcov a Karola Plicku. Zo súčasnej slovenskej fotografickej scény sa predstavili dokumentárnym projektom o živote rusínov spod Bukovských vrchov - Ruský potok, mladí slovenskí dokumentaristi Jozef Ondzík a Tomáš Leňo. Novátorská bola aj výstava Daniela Brogyányiho, ktorý vo svojej tvorbe ruší rozdiel medzi fotografiou a maľbou.

Novinkou tohto ročníka (1998) pripravenou organizátormi pre účastníkov festivalu boli Okrúhle stoly. Konali sa v budove Vysokej školy výtvarných umení od 6. do 8. novembra. Ich účastníkmi boli Lucia Benická, Trendy v súčasnej európskej fotografii, A.D. Coleman (USA), Trendy v súčasnej americkej fotografii, Jevgenij Berezner (Rusko), Trendy v súčasnej ruskej fotografii.

© Joel-Peter Witkin

V deviatom ročníku Mesiaca fotografie v Bratislave sa uskutočnila unikátna výstava jednej z hlavných osobností ruskej umeleckej avantgardy 20. a 30. rokov minulého storočia Alexandra Rodchenka, Experimenty vo fotografii, v priestoroch Galérie mesta Bratislavy. Ďalším významným fotografom prezentujúcim ruskú fotografiu v tomto ročníku bol Antanas Sutkus a jeho fotografie zachytávajúce každodenný život, v ktorých otvorene spochybňoval spoločenskú situáciu v tedajšom Sovietskom zväze. Umiestnená bola v priestoroch Galérie Fokus. Nemenej významná bola výstava Kolorovaná fotografia v Rusku (1851-1951) Galéria X, ktorou predstavili divákom storočný vývoj tohto žánru v Rusku zo zbierky Mihaila Golosovského.

Zo svetovo známych fotografických mien predstavili organizátori na tomto ročníku v Slovenskej národnej galérii slovenskemu publiku obsiahlu retrospektívnu tvorbu autora Joel-Peter Witkina. Opätovný návrat k motívom ľudského tela vo fotografickej tvorbe spracoval Ernestine W. Ruben. Slovenskú fotografiu prezentoval autentický dokument osobností a atmosféry Bratislavy šesťdesiatych rokov Bohumila J. Puskaliera v Dome kultúry. Cykly, seriály a experimenty slovenského autora sedemdesiatych rokov, Petra Brezu boli vystavené v Dome kultúry. Výstava Slovensko od 17. novembra 1989 do 30. júna 1990 v Umeleckej besede slovenskej bola záznamom historických zmien na Slovensku od novembra 1989 po prvé slobodné voľby vo výbere Andreja Bána. Vystavujúcimi boli: Ján Lorincz, Martin Marenčín, Vlado Gloss, Tibor Huszár, Magda

Borodáčová, Jozef Sedlák, Miloš Vančo, Filip Vančo. Andrej Bán mal aj samostatnú výstavu s cyklom Iné Slovensko 1989 – 1999 v Galérii Cypriána Majerníka. Martin Tiso s cyklom Martina Tisu ľudské priania v Galérii Stoka (fotografické meditácie o pravde v nás).
Susedné Česko zastúpili na deviatom ročníku festivalu fotograf známy aj vo svete, Ivan Pinkava, s cyklom Kain a Ábel v Národnom osvetovom centre a kolektívna výstava diplomových prác Pražskej FAMU v Českom Centre. Organizátori zaujali aj retrospektívou tvorby maďarského reportéra Péter Kornissa v Dome kultúry.
V roku 1999 po druhý krát prebehli Okrúhle stoly na pôde Vysokej školy výtvarných umení. Prednášajúcimi boli Edward Earle (USA), Digitálna fotografia, Marek Grygiel (Poľsko), Súčasná poľská fotografia, Steve Yates (USA), Joel-Peter Witkin, Roger F. Ballen (Afrika), Spoločenská alebo estetická mora, Bohunka Koklesová (Slovensko), Katedra vizuálnych médií VŠVÚ 1990 – 99, Andy Golding (Británia) Zo súčasnej britskej fotografie.
V deviatom ročníku mesiaca fotografie v Bratislave sa uskutočnila v Českom centre a prehliadka portfólií. Kritikmi tejto sprievodnej akcie festivalu boli Jevgenin Berezner (Rusko), Alejandro Castellote (Španielsko), John Demos (Grécko), Edward Earle (USA), Andy Golding (Británia), Marek Grygiel (Poľsko), Viktor Kolář (česká republika), Ján Krížik (Slovensko), Frits Girtsberg (Netherlands), Ernestine W. Ruben (USA), Finn Thrane (Denmark), Raminta Yurenaite (Lithuania).

© Martin Martinček

V poradí už o desiatom ročníku určite nebolo možné povedať, že pre festival sa nič mimoriadne neudialo. V roku 2000 sa po prvý raz spojilo vo vzájomnej medzinárodnej spolupráci 22 najdôležitejších svetových festivalov fotografie z miest 16 krajín a Mesiac fotografie v Bratislave sa stal tiež súčasťou celosvetovej reťaze fotografických festivalov pod názvom Festival svetla. Prostredníctvom Festivalu svetla je možné vydať sa na cestu okolo sveta a navštíviť v každom mesiaci fotografické podujatie, ktoré prezentuje rôznorodosť a bohatstvo výtvarnej a spoločenskej kultúry našej zeme.

Festival of light 2000: Moscow, Paris, Rotterdam, Stockholm, Odense, Madrid, Barcelona, Bratislava, Braga, Santa Cruz de Tenerife (dva festivaly), Herten, Torino, Mexico City, Guadalajara, Xalpa, Clarines, Curitiba, Buenos Aires, Toronto, Montreal, Houston.

Festival of light 2007: Arles, Birmingham, Braga, Brasillia, Bratislava, Buenos Aires, Cesano Maderno, Houston, Kraków, Lodz, Madrid, México, Montreal, Odense, Paris, Portland, Rio de Janeiro, Stockholm, Tenerife, Toronto.

Organizátori nepopustili zo svojich predsavzatí akým bolo aj v značnej miere prezentovanie tvorby slovenských autorov. Z domácej fotografickej scény predstavili tento rok fotografov aj z neskoršej slovenskej tvorby. Život v dvadsiatych a tridsiatych rokov na slovensko-českom pomedzí bol témou výstavy fotografií Marie Zavadilovej v Galérii Focus. Expozícia s názvom

Svietila si vlastným svetlom je výber z rovnomennej monografie. Výstava je reprezentatívnou ukážkou z autorkinej rozsiahlej tvorby, ktorej začiatky siahajú až do čias prvej svetovej vojny. Prierez tvorbou Ladislava Noela, publicistu, metodika a fotografa, ktorý patrí významným predstaviteľom slovenskej fotografickej scéne bolo možné vidieť v Mestskom múzeu v Bratislave. K vrcholom podujatia patrila výstava Martina Martinčeka v Slovenskej národnej galérii, ktorá obsahovala retrospektívnu expozíciu fotografa od päťdesiatych rokov až po osemdesiate. Výstava pozostávala z rozsiahlych cyklov a súborov, tvoriacich ťažisko Martinčekovej tvorby, ktorej autor zasahuje do oblasti dokumentu aj do výtvarnej fotografie. Zo súčastnej slovenskej fotografickej tvorby vystavovali v rámci festivalu Ján Krížik, Jozef sedlák, Miriam Petráňová a Stretnutie 03. Expozícia slovenských absolventov FAMU.

Z českej tvorby pripravilo Fotofo výstavu Jaroslava Hudecka.

Zo zahraničných fotografov vystavujúcich na bratislavskom mesiaci fotografie bola výnimočná prezentácia Artura Mariho, osobného fotografa Jána Pavla II., z cyklu fotografií Verný svedok svedka nádeje v Národnom osvetovom centre. Pri príležitosti 180. výročia vzniku krakovskej Akadémie výtvarných umení sprístupnia v Bratislave výstavu fotografií Krakov 2000 v Dome zahraničných Slovákov (DZS). Expozícia návštevníkom predstavila snímky študentov a profesorov z katedry fotografie pôsobiacej na Akadémii. Z poľskej fotografie sa uskutočnili ešte dve kolektívne výstavy. V Poľskom inštitúte expozícia ocenených prác za rok 2000 v súťaži Poľská novinárska fotografia, ktorá si svoju pozíciu postupne upevnila a stala sa jednou z najväčších národných súťaží svojho druhu na svete. Druhá bola v Umeleckej besede slovenskej a išlo o výstavu poľských fotografov pod spoločným názvom Prenikanie. Z módnej fotografie boli pripravené k vzájomnému porovnaniu dve výstavy - Pozri sa na mňa: Módna fotografia v Británii od roku 1960 do súčasnosti, bol spoločný názov diel od popredných britských módnych fotografov akými boli aj Cecil Beaton alebo Helmut Newton. Cieľom druhej výstavy, Nová fotografia módy, bolo spojiť dve formy vyjadrovania sa: Výtvarné umenie a módu.

Fotofo pokračovalo aj vo svojich už tradičných sprievodných podujatiach.

Okrúhle stoly ponúkali v roku 2000 sedem prednášok o tvorbe vo východo a stredoeurópskej fotografii. Prednášajúcimi boli Tatjana Salzirn (Rusko) Súčasná ruská fotografia, Daniel Meadows (Veľká Británia) Fotografia medzi módou a dokumentom, Tatjana Pavlova (Ukrajina) Súčasná ukrajinská fotografia, Ernestine Ruben (USA) 20 rokov fotografovania aktu, Marianne Gržinić (Slovinsko) Slovinská fotografia 90 – tych rokov, Andreas Müller – Pohle (Nemecko), Diskusia o tvorbe umeleckých kníh, Noriko Fuku (USA) Osem japonských fotografiek.

Prehliadka portfólii bola zložená z kritikov z celého sveta. Tento rok si mohli záujemci vybrať

z mien ako boli Jevgenij Berezner (Rusko), Tibor Szücz (Maďarsko), Fred Baldwin (USA), Wendy Watris (USA), Alejandro Castellote (Španielsko), Vladimír Vorobjov (Slovensko), Finn Thrane (Dánsko), Frits Gierstberg (Holandsko), Ernestine Ruben (USA), Andreas Müller – Pohle (Nemecko), Ľubo Stacho (Slovensko), Zelemir Koscevic (Chorvácko), Takis Zardevas (Grécko), John Jacob (USA), Noriko Fuku (USA), Michael Koetzle (Nemecko), Tatiana Salzirn (Rusko), Eva Králová (Rusko), Manfred Wimann (Rakúsko), Agáta Pankiewicz (Poľsko).

Fotofo tento rok pripravilo v organizácii festivalu novú Súťaž o najlepšiu fotografickú knihu a o najlepšiu umeleckú knihu v strednej a východnej Európe v rokoch 1999/2000, ktorá sa konala v Dome kultúry.

Predsedom poroty bol Andreas Müller – Pohle (editor - in – chief of European Photography, Göttingen Germany). Porota bola zložená z fotografov, kurátorov, riaditeľov múzeí.

Menovite fotografka, profesorka Ernestine Ruben, New Jersey (USA), fotograf a kurátor Josef Mucha, Praha (Česká republika) kurátor Jevgenin Berezner, Moskva (Rusko), riaditeľka Domu fotografie v Poprade a kurátorka Lucia Benická Poprad (Slovensko), Európsky dom fotografie v Paríži zastupovala Irene Attinger, Paríž, (Francúzsko) a Marta Kovalovszky riaditeľka King St. Stephen Museum, Székesfehérvar, (Maďarsko).

Zaujímavou akciou na bratislavskom Mesiaci fotografie bola akcia s názvom Camera obscura. Ivica Kis na VŠVÚ vyvolávala počas šiestich dní fotografie s jednodňovou expozíciou. Postupne pribúdajúce fotografie boli vystavené vo foyer Domu kultúry.

Po prvý krát bol pre širokú verejnosť pripravený Jarmočný ateliér. Na Hlavnom námestí v Bratislave sa v ňom mohol odfotografovať každý okloidúci v dobovom odeve Bratislavy z prelomu 19. a 20. storočia, podľa vlastného výberu. Fotografia mu na počkanie vytlačili. Táto akcia mala upútať prepojením starých čias s najmodernejšou technikou súčasnosti. Autor podujatia Jarmočný ateliér bol mladý fotograf Tibor Takáts.

© Václav Podestát

Václav Macek: „Návštevnosť a mediálne ohlasy doma i vo svete dokazujú, že náš festival sa za viac ako desaťročie svojej existencie stal ústredným miestom pre fotografickú tvorbu strednej a východnej Európy."

Na začiatku festivalu sa uskutočnilo slávnostné otvorenie Verejnej fotografickej knižnice Vladimíra Vorobjova v súčasnej budove Európskeho domu fotografie na Prepoštskej ulici v Bratislave.

Počas 11. ročníka medzinárodného podujatia Mesiaca fotografie v Bratislave mala verejnosť možnosť vidieť 29 samostatných výstav. Festival sa začal v bratislavskom dome detí Bibiana, vernisážou výstavy, ktorá predstavila spisovateľa druhej polovice 19. storočia, Lewisa Carolla, autora svetoznámej knihy Alica v krajine zázrakov, ktorý ponúkal slovenskému divákovi rodinné portréty z 19. storočia s názvom Byť vo sne iného.

Najväčšou udalosťou tohto roka bola výstava Slovenská fotografia 1925 – 2000. Bol to náročný a ojedinelý projekt kurátorskej dvojice Václava Maceka a Aureka Hrabušického, jednak šírkou svojho historického záberu a mimoriadnym rozsahom. Ich cieľom bola prezentácia súvislého vývoja slovenskej fotografie. Výstava bola rozdelená chronologicky, na troch poschodiach Slovenskej národnej galérie. Začínala na treťom poschodí obdobím 1925 - 1950, ktorému dominovala dokumentárna fotografia, so sociologickým prístupom zachytávajúca neľahký život

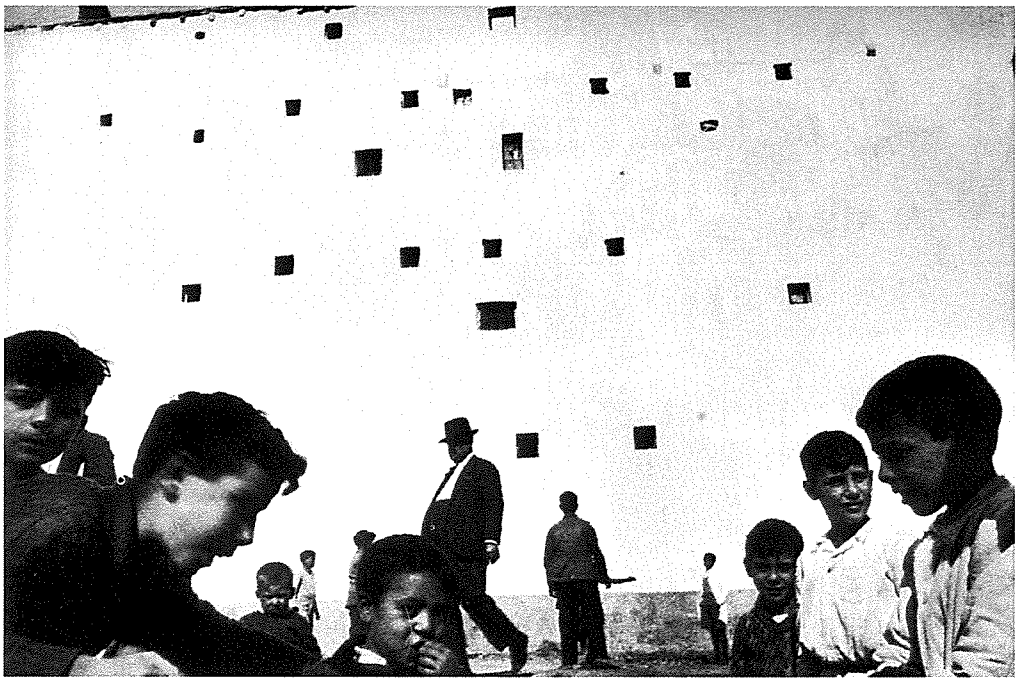
našich predkov. Tomuto obdobiu dominovali autori ako K. Plicka, I. Bluhová, či S. Prototopov. Druhé poschodie patrilo rokom 1951-1968.
Dominantou ešte stále bola dokumentárna fotografia i keď sa už objavujú pokusy aj o iné zameranie a štylizáciu. Osobnosťou tohoto obdobia je popri iných významných autoroch M. Martinček. Obdobie 1969 - 1989 už bolo značne pestré a aj umeleckejšie. Tu sa už začínali experimentálne používať techniky presahujúce rámec fotografie. V suteréne SNG dostalo priestor posledné obdobie 1990 - 2000, ktoré pokračuje v nastolenom experimentátorskom kurze, pri ktorom sa čoraz viac využívalo video a počítačové spracovanie obrazu. V priestoroch tejto výstavy sa uskutočnilo aj premietanie obnovenej premiéry filmu Plný čas (réžia Milota Havránková, kamera Štefan Slavkovsky).
Zo slovenskej a českej fotografickej tvorby Fotofo v roku 2001 pripravilo výstavu Slovensko 2001. Bola to prvá Obrazová správa o stave krajiny z projektu Inštitútu pre verejné otázky. Vytvoril ju fotograf a kameraman Martin Kollár, ktorý ponúkol subjektívny autorský pohľad sústredený na každodennosť a obyčajných ľudí Slovenska. (na Fujifilm Europress Photo awards 2001, vyhlasovanej v rámci Mesiaca fotografie, získal prvé miesto). Výstavu Fera Tomíka, ktorá bola rozdelená na dve časti tvorili dokumentárne portréty známych osobností, ale aj neznámych ľudí z ulíc a výtvarné fotografické reakcie na prežité, vyjadrované aj deštrukciou filmu alebo netradičnou farebnou škálou a fotografiou technikou. Súčasťou bratislavského mesiaca fotografie bola výstava Jána Šmoka na Katedre fotografii FAMU v Prahe. Pripravil ju Vladimír Birgus v spolupráci s Danielom Brogyányim, Čedomírem Butinou, Miroslavem Němečkem, Vlastou Šmokovou, Renátou Vávrovou a Miroslavem Vojtěchovským.
"Aj keď bol pedagóg a teoretik fotografie, jeho cyklus ženských aktov znesie prísne umelecké kritériá," uviedol na vernisáži kurátor výstavy Vladimír Birbus. V Českom centre sa uskutočnila výstava Václava Podestáta, autora dokumentárnych fotografií z 90. rokov z väčších i menších miest Európy.Najdôležitejšou časťou jeho tvorby je cyklus subjektívneho dokumentu s názvom Ľudia, v ktorom zviditeľnil veci iba ťažko fotografovateľné, ako sú ľudské vzťahy, vlastné pocity a nálady, túžby a sny. V Goetheho inštitúte bolo možné vidieť celosvetovú putovnú výstavu Legenda v obrazoch, tridsiatichôsmich portrétov herečky Marlen Dietrichovej. Originálny pohľad na súčasnú škandinávsku fotografiu ponúkol putovný projekt šestice tamojších autorov, v Umeleckej besede slovenskej, nazvaný Túžba túžiť. Projekt provokoval k úvahám, ale najmä odzrkadľoval duševný stav škandinávskeho regiónu na prelome druhého a tretieho tisícročia. Výstava umiestnená v Poľskom inštitúte, ponúkala reportážne zábery Josepha-Paula Skarbeka zachytávajúce život čínskej spoločnosti na začiatku 20. storočia. Fotografie uchováva v Paríži

autorov syn a sú jedinečným záznamom z konkrétneho obdobia v konkrétnej krajine. Experimentom tohto ročníka bola výstava Hermanovce 2001, na ktorej vystavovalo desať rómskych a desať nerómskych detí žijúcich vo východoslovenskej dedinke Hermanovce. Autori projektu im rozdali jednorazové fotoaparáty, aby fotografovali všedný život a prostredie, v ktorom žijú. Výsledkom bola výstava reality, dvoch separátnych svetov žijúcich vedľa seba realizovaná v Dome Quo Vadis.

Prvý raz v histórii bratislavského Mesiaca fotografie sa konali filmové projekcie. V kinosále Slovenskej národnej galérie premietli dokumentárne filmy o našich aj zahraničných fotografoch. Počiatky fotografovania a výroby pohľadníc po prvej svetovej vojne priblížil film režiséra Ivana Húšťavu, Dáma s fotoaparátom, o Trenčianskej fotografke Márii Urbaśiowna - Holoubkovej. Protipólom bol film Portrét Roba Kočana, mladého progresívneho fotografa z Popradu, od režiséra Jána Stračinu. Netradičný film bol postavený na hre so svetlom a pohybom. Televíznym dokumentom bol aj portrét fotografa Jaroslava Sýkoru, Cesta fotografa, ktorý niekoľko desaťročí pracuje na cykle o starých a osamelých ľuďoch na Orave. Tibor Huszár sa vyznal zo slobodnej tvorby aj pri fotení výtvarníka Kolomana Sokola vo filme režiséra Vlada Balca.

Troch českých fotografov Zdeněka Tmeja, Václava Chocholu a Karla Ludwiga sme spoznali v dvoch filmoch českej režisérky Věry Chytilovej Vzlety a pády I. a Vzlety a pády II. s podtitulom O troch fotografoch. Zastúpenie malo aj niekoľko bulharských filmov. Bulharská fotografická asociácia, režisérov Borisa Missirkova a Georgi Bogdanova, Photomatone (experimentálne filmy z TV cyklu) režisérov Borisa Missirkova, Georgi Bogdanov a G. Teneva. A tiež niekoľko krátkych filmov - Experimenty bulharských fotografov: You&Me, réžia: Svetoslav Stoyanov, Alexander Evtimov, Walkabout, réžia: Simeon Levy, Happy birthday, réžia: Dragomir Spassov, Metropolis, režia: Elena Spassova. Z Ukrajiny predstavili dva filmy Stabat Mater (Yevgeniy Pavlov) réžia: Oľga Samolevskaja a Totálna fotografia (Yevgeniy Pavlov) réžia: N. Kaplan. Poľsko predstavilo fotografa Wladyslawa Paweleca Vo filme Portrét s nymfami režiséra Krysztofa Rogulskeho. Maďarsko zastúpili dva filmy. Dynastia Divaldovcov (priekopníkov umeleckej fotografie), réžia: Péter Vékas a (Auto)portrét s Rózikou (fotografa Józefa Pécsi), réžia: László Nádasy.

Jedenásty ročník Mesiaca fotografie opäť sprevádzali akcie prehliadka portfólií v Českom centre, Okrúhle stoly vo Vysokej školy výtvarných umení, či Jarmočný ateliér na Hlavnom námestí v Bratislave. Opäť sa okoloidúci mohli nechať odfotografovať v dobovom odeve Bratislavy z prelomu 19. a fotografiu im okamžite vytlačili.

© Henri Cartier-Bresson

Dvanásty ročník Mesiaca fotografie v Bratislave bol považovaný za najlepší v jeho doterajšej histórii festivalu. Aj tento rok poskytovali bratislavské výstavné siene svoj priestor na prezentáciu i konfrontáciu tvorby stredoeurópskeho regiónu so svetovou fotografickou scénou. Ale nestalo len pri Bratislave. V rámci festivalu prezentovali organizátori výstavy slovenských autorov aj v zahraničí. Koncepcia bratislavského Mesiaca fotografie po prvý raz prekročila hranice hlavného mesta aj krajiny. Viedeň a Berlín boli mestá, ktoré mali nielen prezentovať Slovensko v zahraničí, ale aj informovať o tom, čo sa deje v Bratislave. Slovenskými vystavujúcimi fotografmi v roku 2002 boli: v Nemecku Andrej Bán a v susednom Rakúsku Miro Švolík a Pavel Pecha. Nadácia Fotofo plánovala zachovať myšlienku uskutočňovania výstav len v tých krajinách, ktoré sú bezprostredne okolo nás - v Čechách v Prahe, v Maďarsku v Budapešti, v Poľsku vo Varšave a v Rakúsku vo Viedni. (Berlín sa stal výnimkou.)

Fotografia zo strednej a východnej Európy už tradične zostávala doménou festivalu, ale objavili sa aj expozície z USA a západoeurópskych krajín. Na dvanástom ročníku Mesiaca fotografie v Bratislave sa organizátori vrátili k pravidlu každý rok predstaviť medzinárodnú osobnosť vo fotografii. Touto udalosťou festivalu sa v roku 2002 nepochybne stala retrospektívna výstava francúzskeho fotografa Henri Cartier-Bressona. Predstavovaný retrospektívny súbor prác francúzskeho autora, jedného zo zakladateľov agentúry Magnum (1947), ktorej krédom sa stal

"Ľudský pohľad na svet okolo nás" vybrala agentúra Magnum a zaplnila tri poschodia Pálffyho paláca.

Ďalšou významnou výstavou podujatia bola Česká a slovenská fotografia osemdesiatych a deväťdesiatych rokov 20. storočia v Dome umenia. Publikum dostalo možnosť konfrontácie diania na fotografickej scéne v dobe plnej zvratov, v uplynulom dvadsaťročí. Cieľom výstavy bolo predstaviť čo najširšie spektrum diel, ktoré boli vytvorené na území bývalého Československa a neskôr oboch nových samostatných štátov. Koncepcia výstavy bola poňatá autorsky. Mladí kurátori Lucia Lendelová, Tomáš Pospěch a Helena Rišlinková sa zamerali na jednotlivé osobnosti, nezachytávali určité obdobia. Európsku premiéru mala na bratislavskom Mesiaci fotografie výstava Ruská piktoriálna fotografia 1900-1930, ktorú uviedli v Slovenskej národnej galérii. Diváci si mohli prezrieť diela osobností fotografie akými boli Alexej Mazurin, Sergej Lobovikov, Alexandr Grinberg, Jurij Jerjomin, Nikolaj Andrejev a Vasilij Ulitinov a mnohých ďalších.

Tono Stano Bratislave predstavil nové snímky nahých žien a mužov v rôznych prírodných scenériách. Tono Stano sa nespokojoval s opakovaním už dosiahnutých cieľov a hľadal nové cesty. Publikum ich mohlo posúdiť v Českom centre. V expozícii Karla Cudlína dominovali jemu typické citlivé humanistické zábery, ktorým často nechýbal jemný humor i náznak irónie. Zaujímal ho obyčajný ľudský príbeh, ktorý sa môže odohrávať kdekoľvek na zemi – v Čechách, na Ukrajine, v Izraeli a ďalších častiach sveta.

Súbor čiernobielych a farebných portrétov poľského fotografa Krzysztofa Gieraltowského, ktorý portrétoval ľudí v Poľsku už od šesťdesiatych rokov bol sprístupnený v Poľskom inštitúte. Ruskí fotografi Taťana Arzamasovová, Lev Jevzovič, Jevgenij Sviatskij a Vladimir Fridkes zo skupiny "AES+F" predstavili v Dome umenia zaujímavý projekt s názvom "A.E.S.7+7". Autori vytvorili 14 farebných portrétov dievčat, mladších ako 16 rokov. Sedem portrétov vzniklo v nápravno-výchovnom zariadení pre mladistvých a zachytávli dievčatá, ktoré si odpykávali tresty za brutálne vraždy. Sedem portrétov predstavovalo študentky moskovských stredných škôl. Neutrálne pozadie, podobné oblečenie a zámerne pomiešané portréty prinútili diváka k skúmaniu ľudských tvárí a zamýšľaniu sa nad siedmymi vinnými a siedmymi nevinnými dievčatami.

Súčasná západná tvorba bola reprezentovaná osobitými lyrickými fotografiami Američana Keitha Cartera. Od nizozemského fotografa Berta Teunissena, publikum mohlo vidieť portréty ľudí v ich domovoch, ktoré kľudnými kompozíciami a tlmenou farebnosťou pripomínali maľby starých holandských majstrov. Technicky precízne sugestívne zábery návštevníkov rôznych viedenských krčiem, kaviarní a barov rakúskeho fotografa Stefan Liewehr bolo možné vidieť

v Rakúskom kultúrnom fóre.

Autor fotografoval starou technikou akú používal Weegee v štyridsiatich rokoch pri fotografovaní nočného New Yorku a zároveň hľadal odpoveď na otázku, prečo majú viedenské kaviarne názvy "Café Florida" či "Miami Vice". Množstvo nápadov bolo možné vidieť aj na kolektívnej výstave Päť priateľov - prác učiteľa a absolventov Vysokej školy vizuálnych umení v La Cambre v Belgicku. Súčasťou Mesiaca fotografie boli aj ďalšie veľké kolektívne výstavy. V Pražskom dome fotografie sa konala expozícia Povodne v Čechách, ktorej spoločnou témou boli živelné pohromy v českých krajinách okolo roku 1900 a v roku 2002. Život divadla – divadlo života - výpoveď o súčasnom živote cez objektív fotografov zo 4 krajín. V Obrazovej správe o stave krajiny, sa Inštitút pre verejné otázky rozhodol pokračovať, aj v tomto projekte v roku 2002 a udelil grant Jozefovi Ondzíkovi.

Aj tento ročník sa konali Konferencie na pôde VŠVÚ. Programu sa zúčastnili: Lucia Lendelova (Slovensko), Autoportrét v slovenskej fotografii 1970 - 2000, M. Simon Njami, (Francúzsko), Africká fotografia, Olga Sviblova (Rusko), Ruská fotografia po „perestrojke", Adam Sobota (Poľsko), Poľská fotografia 90. rokov, William Ewing (Švajčiarsko), Fotografie zo zbierky z Musée de l'Elysée v Lausanne, Tomáš Pospiěch (Česká republika), Slovenská a česká fotografia 80. a 90. rokov.

Fotofo pripravilo aj v tomto ročníku prehliadky portfólií konajúce sa vo V – klube. Kritikmi boli: Fred Baldwin (USA), Evgenij Berezner (Rusko), Judita Csáderová (Slovensko), William Ewing (Švajčiarsko), Eva Marlen Hodek (Česká republika), Branimir Karanovic (Juhoslávia), Peter Korniss (Maďarsko), Boaz Tal (Izrael), Irina Tchmyreva (Rusko), Wendy Watriss (USA), Rhonda Wilson (Veľká Británia), Gabriella Csizek (Maďarsko), Olga Sviblova (Rusko).

Súťaž o najlepšiu fotografickú knihu v strednej a východnej Európe v rokoch 2001-2002 prebiehala v Dome umenia. Porota bola zostavená z mien: Andrej Bán (Slovensko), Evgeny Berezner (Rusko), Eva Hodek (Česká republika), Péter Korniss (Maďarsko), Ernestine W. Ruben (USA). Prehliadka filmov na tomto ročníku sa z organizačných dôvodov neuskutočnila.

V priestoroch Galérie F 7 bol pre širšiu verejnosť pripravený jarmočný ateliér pod názvom Staň sa hviezdou. Každý okoloidúci sa v ateliéri mohol odfotografovať a s pomocou virtuálnych vizážistov získať svoj portrét ako hviezda šoubiznisu.

© Marcos López

Rok 2003 bratislavského Mesiaca fotografie, po úspešnom dvanástom ročníku, nepatril medzi tie silné. Každoročnou snahou organizátorov bolo predstaviť do slovenskej metropole vždy akúsi „bombu" v svete fotografie, ale toho roku niečo podobné chýbalo. Festival sa opäť rozšíril o pár výstav za hranicami Slovenska. Viedenské publikum si mohlo pozrieť poetickú expozíciu Malé veľké veci od autora Petra Župníka a v Budapešti bola sprístupnená retrospektívna výstava Jána Krížika.

Ani v tomto ročníku v programe festivalu nechýbali expozície svetoznámych fotografov. K tým najatraktívnejším patrila retrospektíva Duanea Michalse. Autora, ktorý osobité sekvencie spája v inscenovaných fotografiách s poetickými textami. Výstava zahŕňala portréty významných umelcov a jeho najnovšie sekvencie s potlačeným literárnym obsahom. Duan Michals patrí k najoriginálnejším fotografom druhej polovice 20. storočia. (VŠVÚ v Bratislave mu udelila čestný doktorát.)

Francúzskeho autora Roberta Doisneau predstavili na bratislavskom Mesiaci fotografie predovšetkým optimisticky vyznievajúcimi zábermi v štýle humanistickej fotožurnalistiky z každodenného života v parížskych uliciach, v bistrách alebo v tržniciach.

V Národnom osvetovom centre súčasnejšiu tvorbu svetovej fotografickej scény v Bratislave zastúpilo niekoľko fotografov. Grécka autorka Eleni Mouzakiti so silnými portrétmi cestujúcich

v metre pod názvom In limbo, inscenované autoportréty Francúzsky Florence Chevallierové, v ktorých využila k vyjadreniu vzťahu s manželom psychológiu farieb a vizuálne príťažlivých kompozícii s hrou tieňov. Krikľavo farebné fotografie portrétov Argentínskeho autora Marcose Lópeza, s ironizujúcim pohľadom na komercionalizáciu a globalizáciu latinskoamerického životného štýlu pod názvom Pop latino patrili k najlepším expozíciám. Ďalším vystavujúcim bol Americký fotograf Joel Meyerowitz, ktorý poukázal sugestívnymi farebnými zábermi na skazu po teroristických útokoch v New Yorku 11. septembra 2001. Netradične pojatá bola výstava zložená kurátorom Jevgeniem Bereznerem, na ktorej fotografie zachytávajú leningradskú blokádu v rokoch 1941 až 1943.

Slovenská tvorba bola reprezentovaná niekoľkými autorskými výstavami. Lucia Nimcová, sa predstavila publiku s pre ňu typickými výrazne subjektívnymi farebnými dokumentárnymi fotografiami a s uplatnením ženského prístupu zo súčasného Slovenska. Fotografie boli vytvorené pre grant Slovensko 003, Inštitútu pre verejné otázky v Bratislave.

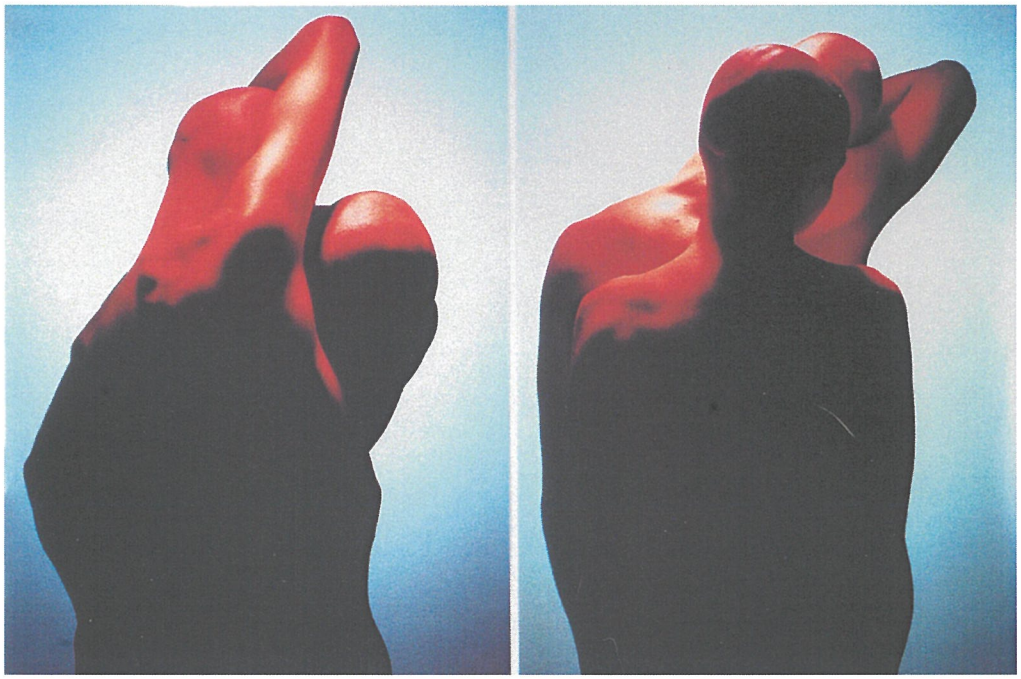
Na kolektívnej výstave Súkromná žena bola predstavená tvorba osemnástich slovenských fotografiek, ktoré sa vo svojej tvorbe zoberali tematikou ženy. Medzi najvydarenejšie patril súbor V siedmom nebi od Jany Ilkové, ktorý poukazoval na výsledky rôznych plastických operácií, ich príprav a priebehu, ďalej farebné fotografie priehľadov pootvorenými dvermi do rôznych interiérov autorky Jany Šebestovej alebo výtvarne štylizované fragmenty žien od Jany Hojstričovej či expresívne zobrazená tóma ženskej sexuality Eriky Trnkovej. Ďalšími autorkami projektu Súkromná žena boli: Anna Feldeková, Daniela Kapráľová, Ria Kmeťová, Dominika Ličková, Lucia Nimcová, Michaela Nociarová, Miriam Petráňová, Naďa Rovderová, Dorota Sadovská, Silvia Saparová, Silvia Slafkovská, Slávka Sobotovičová, Jana Szucsová, Zuzana Šulajová.

Na ďalšej skupinovej výstave slovenských mladých interpretov pod spoločným názvom Portrét v slovenskej fotografii sa predstavila farebnými štylizovanými portrétmi Ingrid Patočková, od Filipa Vanča bolo možné si pozrieť nápadité portréty celebrít, alebo individualizované portréty kohútov a sliepok od Tomáša Agáta Blońského či čiernobiele fotografie súkromných osobností zo života Jany Ilkovej.

Českú fotografiu reprezentoval na festivale Pavel Baňka veľkou výstavou moderných krajinárskych fotografií s názvom O nekonečnu. S fotografiami fragmentov nahých mužských a ženských tiel sa predstavil Tomáš Ruller a Dita Pepe s novými zábermi autoportrétoch s mužmi, vytvorila ďalšiu úvahu o zmenách identity.

K českej účasti na bratislavskom Mesiaci fotografie by bolo možné pripojiť aj ukážky z pražského festivalu digitálneho obrazu In Out, inštalovanými v exteriéri na Hviezdoslavovom

námestí (i keď medzi autormi boli fotografi aj z iných štátov)
Trinásty ročník Mesiaca fotografie rozšíril sprievodný rad akcií, ktoré charakterizujú toto podujatie už od polovice deväťdesiatich rokov o spoluprácu s aukčnou spoločnosťou SOGA.
Po prvý krát uskutočnili akciu fotografií, ktorá nemala žiadne benefičné ani charitatívne ciele. Jej hlavným zámerom bolo podnietiť ešte stále neprebudený trh s fotografiami na Slovensku. Prvú tvorivú dielňu bratislavského Mesiaca fotografie viedol Kamil Varga a témou bola Fotografia aktu.
Spomenutia hodnou akciou trinásteho ročníka bolo stretnutie európskych fotografických vysokých škôl na pôde VŠVÚ. Vznikla tak v rámci Konferencií jedinečná možnosť konfrontácie európskych stredných a vysokých fotografických škôl. Už tradične sa aj v roku 2003 konali Konferencie v budove VŠVÚ. V programe si bolo možné vybrať konferencie z týchto tém a mien: Súčasná maďarská fotografia, Sándor Szillágyi (Maďarsko), Digitálna fotografia v súčasnom umení, Pavel Vančát (Česká republika), Súčasná Estónska fotografia, Heie Treier (Estónsko). Ďalším už spomenutým bodom tohtoročných konferencí boli prezentácie oddelení fotografie na európskych stredných a vysokých školách. Zo stredných škôl vystúpili: Cambridge College - Londýn, Veľká Británia a Škola umeleckého priemyslu Jozefa Vydru - Bratislava, Slovensko. Z vysokých škôl sa prezentovali: Akademia Sztuk Pięknych - Poznaň, Poľsko, Filmová a televízna fakulta Akadémia muzických umení - Praha, Česká republika , The Nottingham Trent University - Nottingham, Veľká Británia, Institut tvurči fotografie Slezska univerzita - Opava Česká republika, Westminster University - Londýn, Veľká Británia, Magyar Iparmuvesyety Foiskola - Budapešť, Maďarsko, Katedra fotografie a nových médií - Bratislava, Slovenská republika. Prehliadka portfólií v V – klube, ktorej víťaz sa každoročne vystavuje nasledujúcom ročníku Mesiaca fotografie ponúkala tieto mená kritikov: Eva Marlen Hodek (Česká republika), Rhonda Wilson (Anglicko), Evgeny Berezner (Rusko), Judita Csáderová (Slovensko), Irina Tchmyreva (Rusko), Tomáš Pospěch (Česká republika), Lucia Lendelová (Slovensko), Katia Kondranina,(Rusko), Christopher Rauschenberg (USA), Szilágyi Sándor (Maďarsko), Pavel Baňka (Česká republika), Johan Sjöström (Švécko), Hiriko Kamogava (Anglicko), Andreas Müller-Pohle (Nemecko), Elžbieta Lubowicz (Poľsko), Finn Thrane (Estónsko), Michael Mauracher (Rakúsko), Rainer Iglar (Rakúsko).
Václav Macek: „Mesiac fotografie je hlavne pre ľudí, ktorí sú ochotní desať, dvadsať minút alebo polhodinu venovať návšteve galérie a potom idú za ďalšími atrakciami.
Na polhodinu chcem pritiahnuť ich záujem. Už sa nesnažím o to, čo som chcel kedysi, na začiatku Mesiaca fotografie - aby bola Bratislava pupkom fotografického sveta."

© Pavel Mára

Štrnásty mesiac fotografie v Bratislave priniesol takmer štyridsať výstav. Kľúčom k výberu bolo tak ako aj v minulosti umelecká hodnota diela pre súčasnosť. Rolu nehral ani vek autora, ani počet kníh publikovaných o jeho tvorbe. V dramaturgii festivalu stále kládli dôraz na to, aby Bratislava bola miestom stretnutí autorov z rôznych kultúr, tradícií, generácií, umeleckých ambícií.

Václav Macek: "Dúfame, že skladba tohtoročného programu vyústi vo výmenu hodnôt, ktorá môže neskôr ovplyvniť smerovanie fotografie nielen na Slovensku, ale aj v ostatných krajinách nášho regiónu."

Počas trinásťročnej existencie festivalu sa v galériách, múzeách, výstavných sieňach prezentovalo dielo už vyše tisícky autorov, ktorí vystavovali niekoľko desiatok tisíc snímok. Dôležitejší však bol fakt zmeny vo vnímaní fotografie, ktorá sprevádza existenciu festivalu. Stále viac a viac sa vnímala ako médium schopné pritiahnuť pozornosť aj širokého publika, ale aj mladých umelcov hľadajúcich nové cesty komunikácie. Organizátori by boli radi, keby počas 14. ročníka bola podpísaná dohoda o založení Stredoeurópskeho domu fotografie v Bratislave od 1. januára 2005.

Výstavy Mesiaca fotografie neboli úplnou bombou pre svet, ale mikrobombami pre Bratislavu. K tohtoročným mikrobombám nepochybne patrila výstava svetoznámeho indického fotografa

Raghu Raia a jeho svedectvo o tragédii úniku plynu z chemickej továrne v Bhopále v roku 1984. Výborná výstava, ktorá už prešla kus sveta. Ďalšou bola výstava švajčiarskeho dokumentaristu Reného Burriho a jeho vizuálna kronika povojnového Nemecka.
Český fotograf Tomki Němec sa stal prvým zahraničným držiteľom grantu (Inštitútu pre verejné otázky) na vypracovanie obrazovej správy o tom - ako on vidí súčasné Slovensko. V kolekcii štyroch desiatok fotografií z Tatranskej Štrby, Tornale, Východnej, Trenčína, ale i Bratislavy nám autor poodhalil, že sme krajinou na polceste. Na jednej strane pôsobíme ešte trochu prispato, na druhej strane sa vrháme do náručia masovej zábavy, pretechnizovanej spoločnosti. Antanas Sutkus a jeho výstava Každodenný život Litvy v 50. a 60. rokoch 20. storočia bola umiestnená v Dome umenia. Jeho fotografie precízne zachytávajú formy sovietskej litovskej reality. Kolektívna výstava Fijufilm Euro Press Photo Awards vystavená v Dome umenia bola súborom víťazných prác prestížnej európskej súťaže, ktorá funguje od roku 1992. Má v prvom rade povzbudiť fotoreportérov v ich snahe o medzinárodné uznanie. Ceny sú zadelené do 4 kaegórií: šport, udalosti, príroda a technika. Medzi najpôsobivejšie fotografie patrila športová fotografia gréckeho fotografa Yannisa Behrakisa z Paraolympiády 2004 v Aténach. Výstava Jana Svobodu alebo Miloša Dohnányho. Veci, na ktoré je radosť pozerať. Alebo napríklad z mladých autorov snímky Marka Kvetána. Veľmi abstraktné, možno chladné, ale elegantné a precízne pripravené. Igor Grossmann, výstava diela slovenského výtvarne orientovaného autora z druhej polovice 20. storočia, Slovenské národné múzeum, je jedným z hlavných predstaviteľov výtvarne orientovanej, ale i dokumentárnej fotografie. V 60. rokoch vznikli jeho dva najvýznamnejšie dokumentárne cykly. Neuveriteľnú výpovednú hodnotu majú Prváci - súbor z detského sveta v slovenskej fotografii. Rafinovanosť kompozície a zmysel pre detail cítiť v súbore Paríž, jednej z prvých zdokumentovaných ciest Grossmanna do zahraničia. Rozsiahlu retrospektívnu výstavu dopĺňajú expresívne ladené fotografie zo stredoslovenského vidieka, ktoré pútajú zrak svojím čierno-bielym kontrastom. Návštevníkom tejto výstavy sa naskytá zriedkavá možnosť - odtajňovať a vytvárať nové vizuálne súvislosti priehľadnej výtvarnej hmoty, práve v cykle Metamorfózy skla.

© James Nachtwey

Pätnásty ročník Mesiaca fotografie sa začal svojou najväčšou udalosťou. Bolo ňou slávnostné otvorenie Stredoeurópskeho domu fotografie v historickom dome centra Bratislavy kde už niekoľko rokov sídlila fotografická galéria Profil a nadácia FOTOFO. 3. novembra 2005 túto novú inštitúciu slávnostne otvoril primátor mesta Bratislava Andrej Ďurkovský. Prvým riaditeľom Stredoeurópskeho domu fotografie sa stal Václav Macek, ktorý zároveň zostal aj riaditeľom Mesiaca fotografie. V priestoroch Stredoeurópskeho domu fotografie sú výstavné priestory na dvoch poschodiach, pričom jedno sa bude venovať slovenskej fotografii a druhé stredoeurópskej fotografii. Sú tu aj kancelárie a v neposlednom rade fotograficka knihovňa pomenovanú po fotografickom teoretikovi a pedagógovi Vladimírovi Vorobjovovi. Inštitúcia vznikla kvôli dvom hlavným zámerom – vytvoreniu priestorov pre vybudovanie centra, ktoré poskytne fakty, informácie a diela z stredoeurópskeho fotografického okruhu. Dom bude triediť množstvo faktov, výstav a z nich bude vytvárať databázu – virtuálnu i reálnu – kníh, diel, časopisov, ktoré podajú objektívny obraz o dejinách aj aktuálnej situácii fotografie v jednotlivých krajinách. Mal sa stať aj miestom pre stretávanie, výmenu, medzi osobnosťami z stredoeurópskych krajín, ale aj medzi tzv. Východom a Západom. Vo východnej časti Európy dovtedy nefungovala žiadna nadnárodná inštitúcia, ktorej cieľom by bola podpora celému regiónu a nielen národnej kultúre. Druhým zámerom je vybudovanie dosiaľ neexistujúceho Múzea slovenskej fotografie. Ambíciou múzea

bude postupné zhromažďovanie pozostalostí významných slovenských fotografov, výskum, prezentácia aktuálnych trendov rôznych fotografických druhov a žánrov.
Rôzne regionálne múzea spracúvali čiastkovo fotografické dejiny, ale ani jedno sa tomuto nevenuje v celej potrebnej šírke a cieľom Stredoeurópskeho domu fotografie bude centralizácia rozptýlených úsilí. Na Slovensku neexistovalo miesto, v ktorom by sa sústreďovali všetky informácie o aktivitách vo fotografii - pripravované výstavy, do ktorých možno zaslať svoje diela, súťaže, štipendiá, možnosti účasti na rôznych workshopoch, festivaloch. Cieľom bolo vybudovanie takéhoto centrálneho miesta. Obidva hlavné zámery vzniku Domu sa realizovali a realizujú vďaka aktivitám v piatich segmentoch - výstavnej, publikačnej, edukatívnej, informatívnej a zbierkotvornej činnosti.
Publikačná činnosť je jedným z najpodstatnejších spôsobov ako prezentovať poznatky a hodnoty, ktoré zhromažďuje Stredoeurópsky dom fotografie. Jej náplňou je vydávanie polročníka IMAGO, kníh o slovenskej fotografii a menších katalógov k výstavám realizovaným v priestoroch inštitúcie. Okrem publikácií v klasickom zmysle prezentujú fotografiu formou internetových aktivít. Informačno-konzultačná činnosť zahŕňa viaceré oblasti. Právne rady súvisiace s autorským zákonom, ďalšou oblasťou sú rady z oblasti fundraisingu a časť konzultácií sa má venovať technickým otázkam tvorby. V pláne mali poskytovať tieto konzultácie tri razy do mesiaca. Súčasťou informácií sú výstupy z Internetu a možnosti v priestoroch galérie, kde sa nachádzajú všetky ostatné fakty, ktoré Stredoeurópsky dom fotografie zhromažďuje. Okrem toho, že informácie sú k dispozícii, venovujú sa aj ich šíreniu do iných organizácií. K informačno-konzultačnej činnosti patrí aj verejne prístupná knižnica, ktorú majú v pláne neustále dopĺňať a rozširovať (v súčasnosti obsahuje vyše 2000 knižničných jednotiek). Knižnica bola prístupná od mája 2006 spočiatku len na prezenčné štúdium. Edukatívna činnosť ponúka záujemcov o fotografiu vzdelávacie programy formou kurzov. Ťažiskom kurzov by bola digitálna fotografia, ale umožnené je vzdelávanie aj v klasickej analógovej fotografii. Od počiatočného štádia, pri ktorom sa počítalo skôr s úvodnými kurzami o základoch fotografického umenia a techniky postupne prechádzajú ku dielňam vedeným renomovanými osobnosťami slovenskej a európskej fotografie.
Hlavným zámerom zbierkotvornej činnosti sa stalo vybudovanie reprezentatívnej zbierky slovenskej fotografie od jej vzniku až do súčasnosti. Spočiatku sa orientovala hlavne na dary a dlhodobé zápožičky od inštitúcií, ktoré vlastnia fotografické diela, ale s nimi málo alebo vôbec nepracujú a postupne plánujú prejsť k nákupu ďalších diel do zbierky. Diela do zbierky sa dopĺňajú aj s uzatváraním dohody s vystavujúcim autormi o aspoň jednom diele, ktoré

do zbierky darujú. Tiež pri uvažovanom udeľovaní štipendií mladým fotografom sa predpokladá, že výsledky ich práce sa stanú súčasťou zbierkového fondu Múzea slovenskej fotografie. [4]
Európsky mesiac fotografie, ktorý vznikol v roku 2004 zo spolupráce Viedne, Berlína a Paríža sa rozšíril v roku 2006 o Luxemburg, Moskvu, Rím a Bratislavu. Vzniklo nové podujatie vzájomne prepojené v jednom čase sa odohrávajúcich aktivít.
To najlepšie z aktuálnej fotografie zo siedmich festivalov fotografie, ktoré sa každoročne konajú v Európe, prinesie do Bratislavy 3. ročník projektu Európsky mesiac fotografie. Podujatie tento rok spojil mesiace fotografie v Paríži, Ríme, Viedni, Berlíne, Moskve, Luxemburgu a v Bratislave a do hlavného mesta Slovenska zavítal v novembri v rámci 16. ročníka Mesiaca fotografie.
Vďaka spojeniu organizátorov festivalov v uvedených siedmich mestách vznikla výstava Mutations 1. Pozostáva z diel siedmich autorov zo zúčastnených krajín. Mutations 1 bude súčasťou festivalov fotografie v každom z miest. Výstava začala svoju púť 14. októbra v Luxemburgu, 30. októbra bola presunutá do Paríža a v novembri zavítala do Bratislavy i Berlína a ďalej na budúci rok smerovala do Viedne, Moskvy a Ríma. Slovenskú tvorbu na nej zastúpili snímky Mareka Kvetána. Okrem Kvetána boli na výstavu nominovaní: Silvia Saparová, Tomáš Agát Blonsky, Dorota Sadovská a Monika Hurňanská. Každá krajina zapojená do výstavy Mutations 1 navrhla päť autorov. Z prác 35 fotografov vybrala medzinárodná porota v júni vo Viedni sedem, z ktorých každý reprezentuje jeden štát. Autori dodali zo svojich diel sedem kópií a vzniklo tak sedem totožných výstav. V rámci projektu zasadne koncom októbra v Paríži medzinárodná porota a vyberie zo sedmičky autorov jedného, ktorý dostane cenu v hodnote 30-tisíc eur. Výstava Mutations sa v rámci Európskeho mesiaca fotografie bude konať každé dva roky. O dva roky zostavia výstavu Mutations 2 európske krajiny, kde sa nekoná pravidelný festival fotografie. Projekt má spoločné logo a jeho súčasťou bude aj spoločná webová stránka.
Pätnásty ročník bratislavského Mesiaca fotografie sa niesol hlavne v duchu čiernobielej dokumentárnej a reportážnej tvorby. Staršie ukážky bolo možné vidieť na výstave Ericha Lessinga zostavenej z výborného výberu fotografií. Skladala sa hlavne z portrétov politikov, hereckých a speváckych celebrít z obdobia 50. a 60. rokov. Druhou témou výstavy boli drsné zábery z bojov počas protikomunistického povstania v Budapešti v roku 1956. Druhou výstavou z Rakúska, ktorá bola pripravená riaditeľkou fotogalérie v salcburskom Rupertinu, Margit Zuckriegl. Zostavila výber fotografií z obdobia po 2.svetovej vojne od Ernsta Haase, Franze Hubmanna, Inge Morath, Ericha Lessinga a Harryho Webera.
Práce litovskej klasickej fotografie Aleksandrasa Macijauskasa bolo možné vidieť na rozsiahlej retrospektívnej výstave v Dome umenia.

4 / Stredoeurópsky dom fotografie - O organizácii , http://www.sedf.sk/index?c=34

V jeho zábery sa výrazne odlišovali od oficiálnych sovietskych fotografii. scény každodenného života z komunistických prvomájových sprievodov, svadby a pohreby, veterinárne kliniky, obéznych ľudí na plážach fotografoval s jemnou dávkou irónie. Pre ich výtvarnú štylizáciu využíval širokouhlé objektívy, hrubé zrno a redukované tonálne škály.
Do dominantného dokumentárneho a reportážneho prúdu pätnásteho ročníka festivalu patrili aj hlavné podujatia. James Nachtwey, ktorý v súčasnosti viac ako samotné boje zachytáva a poukazuje na utrpenie ich obetí. S Nachtwayovým zmyslom pre hľadanie najviac hovoriacimi detailmi a dokonalou obrazovou skladbou sa stávajú obrazovými symbolmi.
Druhou osobnosťou podujatia bol Sebasti o Salgado s jeho klasickejšie poňatými fotografiami zo súboru Robotníci. Expozícia bola výnimočná aj spôsobom inštalácie v troch upravených železničných vagónoch s mnohými zástavkami na slovenských a českých nádražiach.
Dokumentárna tvorba bola zastúpená aj v expozíciách slovenských a českých autorov. Čiernobiele dokumentárne fotografie Tibora Huszára z americkej metropole New York boli sprístupnené v Dome umenia. Subjektívnejšie ponímanie dokumentu Andrea Bána výraznými obrazovými metaforami a kontrasty rôznych motívov bolo možné vidieť aj v jeho cykle Iné Slovensko. Na západnej terase bratislavského hradu pripravili organizátori výstavu štyroch držiteľov grantu Inštitútu pre verejné otázky v Bratislave Martina Kollára, Jozefa Ondzika, Lucii Nimcovej a Tomkiho Němca.
Českú fotografiu predstavili s tradičnou čiernobielou fotografiou autorskej dvojice Aleny Dvořákové a Viktora Fischera zo súboru Misie a expresívne zábery s tematikou globalizácie a konzumentarizmu cyklov Hypermarkety, Městečka a Mobily, ktorých fotograf Jiří Křenek invenčne využíval možnosti farebnej štylizácie.
Z českej a slovenskej tvorby sa na Mesiaci fografie v Bratislave predstavila v menšom počte výstav aj inscenovaná fotografia. K najaktuálnejším expozíciam festivalu patrili štyri cykly moderných aranžmá Silvii Saparovej , zaoberajúcich sa problematikou ženského tela, telesnosti a súčasného spoločenského postavenia ženy.
Retrospektívna expozícia Mira Švolíka zostavená z jeho doterajšej tvorby s bola sprístupnená v Galérii mesta Bratislavy. Z inscenovanej tvorby na Slovenku Fotofo predstavilo fotografie Miloty Havránkovej pod názvom Komunikačný lifting Miloty Havránkovej a posledné diela Tibora Hanajsa. Melancholická nálada klasických fotografií zabudnutých zámockých parkov od Josefa Pláčka, bola inštalačne pozdvihnutá uschnutým lístím a záhradnými lavičkami priamo v priestoroch galérie Bibiana.

Fotografie od poľských autorov Weroniky Lodzińské a Andreje Kramarze sa nachádzajú na pomedzí dokumentárnej a konceptuálnej tvorby. Veľkoformátové farebné zábery dvoch cyklov so sociologickou výpoveďou ukázali rôznu výzdobu postelí z krakovského útulku pre bezdomovcov a interiéry tzv. bielych izieb, ktoré nie sú určené na bývanie, ale sú súčasťou náboženských tradícií.

Výnimočnou akciou pätnásteho ročníka bol Diakoncert. Počas premietania diapozitívov z fotografií umelcov z Maďarska, Poľska a Českej republiky zaznela hudba slovenských hudobníkov Maroša Hečka, Marcela Buntaja, Andreja Šebana a Martina Burlasa. Slovenskí skladatelia predstavili autorské skladby, ktoré vznikli na základe vizuálneho zážitku z diel fotografov.

Fotografie: Vladimir Birgus (Česko) Hudba:Maroš Hečko, Marcel Buntaj Fotografie maďarských fotografov a fotografov klasikov /kurátor: Sándor Szilágyi/ Hudba: Martin Burlas

Fotografie: Andrzej P. Bátor (Poľsko) Hudba: Andrej Šeban.

V roku 2005 sa tvorivé dielne uskutočnili vo väčšom počte.

Lektormi boli Miro Švolík, Rudolf Lendel , Philippe Sanguenetti, Kamil Varga, Peter Župník, Alan Hyža, Judita Csaderová, Anton Fiala, Lucia Nimcová, Horald Leban.

Na prehliadke portfólií sa zúčastnili kritici Judita Csáderová (Slovensko), Eva Marlene Hodek (Česká republika), Jiří Pátek (Česká republika), Krzysztof Jurecki (Poľsko), Elżbieta Łubowicz (Poľsko), Peggy Sue Amison (Írsko), Ron Sluik (Moldavsko), Jeans Friis (Dánsko), Irina Tchmyreva (Rusko), Yevgenyi Berezner (Rusko), Nataša Tarasova (Rusko), Vilnis Auzinš (Lotyšsko), Leva Mazuraite (Litva), Steve Yates (USA), Želmír Koščevič (Chorvátsko), Nina Kassianou (Grécko), Marek Grygiel (Poľsko), Monika Mikušová (Slovensko), Philppe Sanguinetti (Francúzsko), Ernestine Ruben (USA), Gabriella Csizek (Budapešť), Jim Casper (USA).

A na tohoročných konferenciách prednášali Mladá poľská fotografia, Krzysztof Jurecki, (Poľsko), Stredoeurópsky nový dokument, Tomáš Pospěch, (Česká republika), Neznámi Laszló Moholy – Nagy, Steve Yates (USA), Antarktída, Rosemarie&Pat Keough (Canada), Koniec epochy, Valera&Natasha Cherkashin (Rusko), galéria priestor, Juraj Čarný (Slovensko), Maďarská skupina Lumen, László Gergely (Maďarsko).

© Jindřich Štreit

Ešte pred začiatkom Mesiaca fotografie - 16. októbra, bola po prvýkrát udelená cena Osobnosť slovenskej fotografie v Stredoeurópskom dome fotografie na Prepoštskej ulici v Bratislave. Cenu vyhlásili spoločne Fotofo, Stredoeurópsky dom fotografie, Zväz slovenských fotografov, Združenie slovenských profesionálnych fotografov a Slovenské národné centrum FIAP. Ako uviedol kurátor a zakladateľ Stredoeurópskeho domu fotografie Václav Macek, išlo o úplne novú cenu a jej ambíciou je zviditeľniť to, čo sa v súčasnosti deje v oblasti fotografie na Slovensku. Prvými držiteľmi ocenenia Osobnosť slovenskej fotografie sa stali výtvarný teoretik Ľudovít Hlaváč a fotograf Andrej Bán. "Pôvodne sa uvažovalo s jednou osobnosťou, porota sa však rozhodla udeliť aj mimoriadnu cenu za celoživotné dielo Hlaváčovi," zdôvodnila členka medzinárodnej poroty Judita Csáderová. Porota anonymne posudzovala deväť navrhnutých osobností, z nich do finálovej skupiny postúpili aj Karol Kállay, Ľubomír Schmida a Miro Švolík. Ľudovítovi Hlaváčovi udelili cenu za mimoriadne významnú organizačnú činnosť pri založení a vedení prvej slovenskej fotografickej galérie Profil, organizáciu výstav a za zakladateľské publikácie našej fotografickej historiografie. Cenu osobnosti slovenskej fotografie za rok 2006 si prevzal fotograf Bán za výstavu a knihu Iné Slovensko s prihliadnutím na doterajšiu fotografickú, organizačnú a publicistickú činnosť.

Prvý krát zvolili aj iný región sveta ako predmet záujmu Mesiaca fotografie v Bratislave.

Novinkou tohto ročníka bola téma „OD VÝCHODU NA VÝCHOD" zameraná na fotografie z Kórei a Číny. Fotografie boli od autorov týchto krajín a aj od cudzincov, ktorí vytvorili v Kórei a Číne svoje fotografické projekty.

V Bratislave bola predstavená expozícia SÚČASNÁ KÓREJSKÁ FOTOGRAFIA, na ktorktorá zaujímavo poukázala na to, ako sa medzinárodné tendencie v mnohých dielach prelínajú s vplyvmi tradičnej kórejskej kultúry. Edwardovi Burtynskému sa podarilo ukázať život a prostredie v Číne ako jednému z mála, s ohromnou vizuálnou silou. Zábery tisícok rovnako oblečených robotníkov a robotníc v obrovských halách pri nástupe do práce poukazovali na stratu individuality i tisícročných tradícií. Jeho veľkoformátové farebné fotografie sa dodnes radia do aktuálneho prúdu technicky dokonalých a navonok rezervovaných záberov reality. V poslednej dobe sa v jeho fotografiách častejšie ako v predchádzajúcej tvorbe objavujú ľudia.

Z historickej fotografie bola sprístupnená výstava Skvosty ruskej fotografie 1850-1950 zo zbierky Anatolija Zlobovského, zostavená z dobových originálov diel známych (Karelin, Dmitrijev, Rodčenko, Zelma), i menej známych (Langman, Děbabov, Chlebnikov, Trapani, Lembergová) ruských a sovietskych fotografov a taktiež výber Pétera Bakiho z Maďarského múzea fotografie z nových zväčšenín raných prác svetoznámeho maďarského fotografa Andrého Kertésze z rokov 1913-1919.

Tradičnou dominantou bratislavského Mesiaca fotografie bola tvorba zo strednej a východnej Európy. Slovenská fotografia mala však v šestnástom ročníku skromné zastúpenie. Fotofo predstavilo výstavu a publikáciu s rovnomenným názvom Bratislava zadným vchodom. Prekvapením bola retrospektívna výstava Jána Pavlíka, takmer zabudnutého predstaviteľa slovenskej inscenovanej fotografie 80. rokov. Pavel Maria Smejkal zaujal so súborom Stars, v ktorom s pomocou počítača zamenil tváre väzňov s tvárami celebrít vo fotografiách z koncentračných táborov. Chcel tým upozorniť, na stovky celebrít ktoré v táboroch zahynuli a položiť divákom otázku, či by sa aj oni mohli dostať do podobnej situácie (ako by sa zachovali).

Česká fotografia bola tento krát zastúpená výraznejšie ako po iné ročníky.

Pokiaľ bolo zvykom, že po minulé roky najväčší záujem priťahovali výstavy zahraničných svetoznámych fotografov, tak retrospektíva Jindřicha Štreita, nainštalovaná na dvoch podlažiach Slovenskej národnej galérie bola najväčšia z viac ako 600 výstav, ktorými sa popredný český dokumentarista dosiaľ prezentoval. Vystavené fotografie z každodenného života dedinčanov na Rýmařovsku a Bruntálsku, v ktorých Štreit prepojil obraz konkrétnej skupiny ľudí v určitom prostredí a čase so zovšeobecňujúcimi nadčasovými hodnotami sa stala tohtoročnou udalosťou bratislavského Mesiaca fotografie.

Bývalá Leica Galerie Praha predstavila putovnú výstavu netradičných portrétov známych osobností od Antonína Kratochvíla inštalovaných v železničných vagónoch. K českej tvorbe patrila aj výstava osobných až intímnych fotografií Jiřího Davida, dlhodobo zachytávajúcich autorovu manželku a dospievajúceho syna. Oproti jeho predchádzajúcej tvorbe má už fotografia rolu autonómneho diela. Gustava Aulehlu reprezentovala komorná expozícia intermediálnych diel Míly Prestové.

Z Európskej fotografie organizátori predstavili na rozsiahlej výstave fínskeho fotografa Arna Rafaela Minkkinena, fotografujúceho už dlhé roky fragmenty svojho tela v krajine aj v mestskom prostredí, konceptuálne zameranú expozíciu súčasnej slovinskej fotografie a farebný dokumentárny súbor z Kolumbie od holandského fotografa Hannese Wallrafena, zachytávajúci atmosféru z románu Sto rokov samoty od Márque.

Výstava zostavená varšavským kurátorom Adamom Mazurom, Nový poľský dokument, obsahovala diela mladých poľských fotografov, ktorí svoju inšpiráciu hľadajú v súčasných trendoch subjektívneho dokumentu, moderného sociologického portrétu alebo precíznych fragmentov mestských scenérií a interiérov na vysokej obsahovej a remeselnej úrovni. Poľský autori Rafala Milacha, Weroniky Łodzińské s Andrejem Kramarzem, Ireneusze Źjeździalky a ďalší vytvorili silnú mladú generáciu.Z Rakúskej fotografie organizátori ponúkli dve výstavy.

Kolekciu fotografií Branka Lenarta, ktorá bola plná odkazov na staršie umelecké diela a nápaditej hry s perspektívou a súbor reportážnych záberov ukazujúcich krátku eufóriu a následné krvavé potlačenie protikomunistického puču v Budapešti v roku 1956 od autora Ericha Leasinga.

Aj na zatiaľ poslednom festivalovom ročníku sa uskutočnili konferencie, do programu ktorých boli zahrnutý: Frits Gierstberg - Súčasná holandská fotografia, Zora Rusinová - Autopoesis, Edward Earle - Nové prístupy ku krajinárskej fotografii. Predsedom poroty súťaže o najlepšiu fotografickú knihu v strednej a východnej Európe v rokoch 2005 - 2006 bol Evgeny Berezner (rusko) a v porote rozhodovali Elzbieta Lubowicz (Poľsko) a Josef Moucha (Česká republika).

V tomto roku bola v rámci festivalu vyhlásená nová súťaž na podporu mladých autorov Sittcom. award v spolupráci Nadácie Lumen, Funkeho Kolínu, Galérie Yours a Stredoeurópske domu fotografie. Porotu tvorili mená: Lucia Nimcová, Laszló Gergely, Jolana Havelková, Krzystof Miekus a Martin Kollár.

Tvorivé dielne viedli Kamil Varga, Miro Švolík a Andrej Bán.

Prehliadku portfólií v roku 2006 viedli: Judita Csáderová (Slovensko), Eva Marlene Hodek (Česká republika), Peggy Sue Amison (Írsko), Ron Sluik (Moldavsko), Irina Tchmyreva (Rusko), Yevgenyi Berezner (Rusko), Nina Kassianou (Grécko), Marek Grygiel (Poľsko), Rainer Iglar Rakúsko), Philppe Sanguinetti (Francúzsko), Monika Mikušová (Slovensko), Ernestine Ruben (USA), Edward Earle (USA), Bojan Radovič (Slovinsko), Celina Lunsford (Nemecko), Frits Gierstberg (Holandsko), Gabriella Csizek (Maďarsko), Cary Welling (Veľká Británia), Krzysztof Jurecki (Poľsko), Jennifer Ward (USA), Elżbieta Łubowicz (Poľsko), Krzysztof Candrowicz (Poľsko), Katalin Timár (Maďarsko).

Tento rok (2007) bude prebiehať už sedemnásty ročník bratislavského Mesiaca fotografie. Zo skromných začiatkov sa stal jedným z popredných fotografických festivalov, čo sa v minulom roku potvrdilo aj jeho zaradením do Európskeho mesiaca fotografie.
K hlavným zmenám, ktoré nepochybne podnietil aj festival Mesiac fotografie v Bratislave, parí definitívny vstup moderného umenia do galérií a múzeí, ktoré ešte v osemdesiatych rokoch veľmi sporadicky a váhavo pristupovali nielen k vystavovaniu fotografií, ale aj k ich zbieraniu. Ak si v sučasnosti porovnáme výstavné programy galérií s obdobím osemdesiatych rokov prídeme na nesmiernu zmenu, ktorou prešla fotografia v oblasti dejín výtvarného umenia. V súčasnosti sa stala takmer vedúcou hybnou silou výtvarného diania. Skupine organizátorov sa pod vedením Václava Maceka podarilo vytvoriť a udržať pri živote kultúrne podujatie, ktoré v nemalej miere podporuje aj súčasnú slovenskú fotografickú tvorbu. Každoročným prísunom informácií i obrazu, a možnosťami priamych konfrontácií podnecuje autorov k zamýšľaniu sa, hľadaniu a k neustálej aktivite.

Václav Macek sa narodil 19.6.1952 v Ružomberku.
Je zakladateľom galérie Na okraji v Bratislave, autorom viacerých kníh a výstav. Je pedagógom na katedre filmovej vedy Vysokej škole múzických umení v Bratislave. Venuje sa najmä slovenskej fotografii od štyridsiatich rokov po súčasnosť.
Václav Macek: „Môj vkus je dosť ovplyvnený klasickou fotografiou dvadsiatych, tridsiatych a štyridsiatych rokov. „Keď vyberám fotografov alebo výstavy, dbám o to, aby v nich bola ušľachtilosť vyjadrovania. Pri autoroch, pre ktorých je fotoaparát len čosi, čo zaznamenáva nejakú inscenáciu alebo akciu odohrávajúcu sa pred objektívom, si dávam veľký pozor. Aby to nezostalo len v rovine dokumentácie, ale aby tam bol vtip, idea, prosto čosi, čo nahradí neušľachtilosť vyjadrenia. Jednoducho nemám rád masu produkcie, ktorá sa tvári ako umenie, ale keď si to človek v skutočnosti rozmení na drobné, nič za tým nie je."

Judita Csáderová sa narodila 11.1.1948 v Bratislave.
Pochádzala z rodiny textilnej výtvarníčky a grafiak-fotografa. Práve jej otec považoval fotografiu za neodmysliteľnú súčasť svoje práce. Inšpirovaná domovom sa rozhodla študovať na umeleckej škole a spontánne sa rozhodla pre fotografiu. Náväzne na strednú školu, absolvovala v rokoch 1968-1974 štúdium na pražskej FAMU. Už popri štúdiu začala pracovať na fotografickom oddelení Slovenskej filmovej tvorby na Kolibe v Bratislave a v rokoch 1973-1974 vyučovala na bratislavskej Strednej umeleckopriemyselnej škole, kam sa v roku 1993 vrátila ako pedagogička a pôsobí tam do dnes. Ako spoluzakladateľka a prezidentka fotografickej nadácie FOTOFO (od r.1992), spolu s Václavom MACEKOM pripravovala výstavy a publikácie k fotografickému festivalu, Mesiacu fotografie a sama sa niekoľkých ročníkov zúčastnila aj ako autorka. V súčasnosti pôsobí ako profesorka na Škole úžitkového výtvarníctva.

MESIAC FOTOGRAFIE
MONTH OF PHOTOGRAPHY

1991 - 2005

MESIAC FOTOGRAFIE 1991

Helmut Newton Slovenská národná galéria
Alice Springs Slovenská národná galéria
Bernard Faucon Galéria Médium
Yves Guillot Galéria Médium
Denis Roche Galéria Médium
Georges Rousse Umelecká beseda
Xavier Lambours Francúzsky inštitút
Večný Paríž Mestské múzeum
Vystavujúci: Rene Jacques, F. Le Diascorn

MESIAC FOTOGRAFIE 1992

Pavol Socháň Slovenské národné múzeum - Bratislavský hrad
Max Armengaud **Vatikán / Cite du Vatican** Francúzsky inštitút
Marc Garanger **A Slovensko / Et la Slovaquie** Galéria mesta Bratislavy - Palffyho palác
Agentúra Gamma **25 rokov obrazu / Ving cinq ans d images** Slovenské národné múzeum-Vajanského nábrežie
Vystavujúci: Chas Geretsen, Gilbert Uzan, Francoise Demulder, Al Akbar, Arnaud de Wildenberg, De Francolan, Pascal Maitre
Agentúra Bilderberg **Neznáme Slovensko / Unbekannte Slowakei** Slovenské národné múzeum-Vajanského nábrežie
Vystavujúci: Frieder Blickle, Andrej Reiser, Klaus Bosse - Meyer, Nomi Baumgartl, Dorothea Schmid, Georg Fischer, Karol Kallay, Wolfgang Kunz
Ralph Gibson **L' historie de France** Galéria Arpex
Klaus Elle **Osvetlenia / Erleuchtungen** Výstavná sieň Cyprána Majerníka
Tyler School of Art Temple University Philadephia Galéria Médium
Vystavujúci: Michael Becotte, Martha Madigan, Vidy Freeman, Bryan Whitney, John Woodin
Súčasná svetová fotografia Museum Moderner Kunst Stiftung Ludwig Wien Slovenská národná galéria
Vystavujúci: Cindy Sherman, James Welling, Hilliard John, Willmann Manfred, Georges Rousse, Gilbert George, Tamara Horakova - Maurer, Herwig Kempinger
Súčasná holandská fotografia Galéria mesta Bratislavy - Mirbachov palác
Vystavujúci: Foekje Detmar, Walter Stevens, Romy Finke, Hans Withoos, Winfred Evers, Alexandra van Steen, Henze Boekhout, Willem G. Wevers, Marja Sterck, Ron Hooghiemstra, Winnifred Limburg, Dominique Panhuysen, Frank Starik
Vasil Stanko **Hlavy / Heads** Galéria Artotéka - Mestská knižnica
Luminografia / Luminography
Vystavujúci: Ján Križik, Ľuba Laufľová, Vlado Kordoš, Dezider Tóth, Stano Slušný, Ľubo Ďurček, Ivan Kostroň, Jozef Sedlák

MESIAC FOTOGRAFIE 1993

Ateliér Gustav Matz a spol. v Spišskej Novej Vsi, Zichyho palác
India 1947 - 1992 Slovenské národné múzeum
Vystavujúci: Pavol Breier, Jaroslav Vaněo, Miloš Vaněo, Bedřich Bagar
Svetelné obrazy Slovenska 1900 - 1925 Rubigall, Banská Štiavnica
Vystavujúci: Josef Posselt, J. Plischke, Karel Dvorak
Judita Csáderová Galéria NOVA, Košice
Peter Župník Galéria Cyprána Majerníka
Pavel Pecha Slovensko-americký podnikateľský fond
Luc Choquer Galéria Artotéka, Mestská knižnica
Nick Waplington Slovenské národné múzeum
Christoph Engel Goethe Institut
Sebastiao Salgado Slovenská národná galéria
World Press Photo 1993 Slovenský rozhlas
Vystavujúci: Paul Lowe, James Nachtway, Judah Passow, Bojan Stojanovic, Joel Robine, Steve Dykes, Jan Sonnenmair, Christoph Ruckstuhl, Dominik Obertreis, Stephen Ferry, Pierre Perrin
Sarajevo 1993 Slovenský rozhlas
Štefan Komorný Dielo Artcentrum
Ladislav Borodáč **Borodáčova imaginácia a transcendentno** Štúdio S
Miro & Lida Suchý **Keď som bol(a) a nebol(a) doma** Galéria Focus
Tibor Huszar **Cigáni / Gypsies** Galéria Palisády, Školu ušľachtilého výtvarníctva
Kaspar Th. Linder, Brigitte Berard, Juraj Kralik **Soľ a čas / Salt and time** Galéria Grémium
Pocta Duanovi Michalsovi Médium, Galéria VŠVU
Vystavujúci: Duane Michals, Jan Kežík, Kamil Varga, Mata Plekanec, Robo Kocan, Ľubo Stacho, Jana Sebestová, Jozef Sedlák, Judita Csáderová
K súčasnej ruskej fotografii / To contemporary russian photography Umelecká beseda slovenská
Vystavujúci: Viatcheslav Tarnovetsky, Igor Moukhin, Boris Michajlov, Mikhail Ladeishchikkov, Dmitri Shneyersan, Vladislav Efimov, Alexey Shulgin, Audei Ter Oganian, Ilya Piganov, Sergej Osmachkin
Sergej Leontiev Galéria Profil
Súčasná fínska fotografia „Na chudobných týchto medziach..." / „In these ragged border regions..." Dom kultúry
Vystavujúci: Henrik Duneker, Yrjo Tuunanen, Salang 3 + \ Anna - Maija - Andreas, Sussi Heurikson & Ann Sundholm, Ritva Tuomi, Mika Aalto-Setala, Marja Helander, Maarit Kytoharju, Olli Jaatinen, Sakari Kiuru, Laura Beloff, Paavo Rabina
Z poľskej fotografie Prizerať sa a rozmýšľať / Looking and thinking Poľské kultúrne a informačné stredisko
Vystavujúci: Jerzy Olek, Zbigniew Dlubak, Bogusław Michnik
Antonín Tesař Klub Bohemia
Christoph Schutz **Televízne fotografie / TV Series Pro Helvetia**
Klaus Dieter Hartl **„Gény", 4. časť / "Gene", fourth set** Galéria Gerulata

Ladislav Noel Mestské múzeum
Tadeusz Rolke **Návraty / Returns** Poľský inštitút
Miroslav Hucek Národné osvetové centrum
Poľská novinárska fotografia 2000 Poľský inštitút. Umelecká beseda slovenská slovenská výtvarná únia
Vystavujúci: Tomasz Albiński, Jacenty Dędek, Mariusz Forecki, Arkadiusz Gola, Waldemar Gorlewski, Piotr Grzybowski, Tomasz Gudzowaty, Bogdan Hrywniak, Tomasz Jodłowski, Adam Jagiełak, Piotr Jarnowski, Wojciech Jagło, Piotr Jaxa Kwiatkowski, Sławomir Kamiński, Paweł Kapczyński, Piotr Kowalczyk, Andrzej Kramarz, Damian Kramski, Witold Krassowski, Przemek Krzakiewicz, Robert Kwiatek, Grzegorz Kwolek, Marcin Łobaczewski, Piotr Małecki, Piotr Mazur, Mieczysław Michalak, Filip Miller, Krzysztof Miller, Piotr Małecki, Wojciech Olkuśnik, Mieczysław Pazłowicz, Robert Palkosnik, Michał Sadowski, Marcin Sauter, Maciej Skawiński, Grzegorz Skowronek, Adam Sławikowski, Wojciech Szabelski, Artur Tabor, Łukasz Trzciński, Jacek Turczyk, Andrzej Wiktor, Piotr Wojcik, Maria Zbaska, Baartolomiej Zborowski, Maciej Zienkiewicz, Przemek Zimowski, Marian Zubrzycki, Leszek Zych
Prenikanie (fotografia) Umelecká beseda slovenská - Slovenská výtvarná únia, Poľský inštitút
Vystavujúci: Ewa Andrzejewska, Waldemar Jama, Katarzyna Józefowicz, Kostas Kiritsis, Tomasz Komorowski, Wojciech Prazmowski, Leszek Szurkowski, Zbigniew Tomaszczuk, Krzysztof Wojciechowski, Stanisław S. Woj, Joanna Zastrozna, Paweł Zak, Łódź Kaliska
Ján **Pavol II. Verný svedok svedka nádeje** Národné osvetové centrum
[illegible] Hyža **Ríša zla – na konci sveta** Galéria Michalský dvor
[illegible]berta Schammer **Barokové oko** Národné osvetové centrum
[illegible] Loewenherz **Samsara** Cukráreň Srdce
[illegible] Demas **Tiene mlčania** Národné osvetové centrum
[illegible]s Missirkov / Georgi Bogdanov **ID 2000** Bulharské kultúrne stredisko
[illegible]ná Király **Indirect** Galéria Profil
Alexander Čekmenev Galéria Slovenskej pošťovne
[illegible]ula Lutteringer **Bitúnok** Galéria X
Laureáti programu Mosaique Galéria Medium
Vystavujúci: Pelle Kronstedt, Johannes Backes, Alexej Titarenko, Thomas Zika
Mimo Jodice Galéria Akcent
Robert Silverio České centrum
Gábor Kerekes Kultúrny inštitút Maďarskej republiky
Strašidlá Výstavná sieň Klariský. Mestské kultúrne stredisko
Vystavujúci: Robo Kočan, Hildegart Ploarte, Gosha
[illegible]enskí absolventi FAMU **Stretnutie 03** Výstavná sieň Atrium
[illegible] umeleckej besedy slovenskej a Slovenského rozhlasu
Krakow 2000 Dom zahraničných slovákov
[illegible]am Petráňová **Fotografie M. Petráňovej** Galerie Café Parnas
[illegible]ar Ač **Dva svety – dokumentárna správa o prírode Podunajska** Slovenské národné múzeum
[illegible] Križik **Anonymky a tie ostatné** Výstavná sieň Slovenského plynárenského priemyslu
Paul Winternitz Art Decoration
Nová fotografia módy Francúzsky inštitút
Vystavujúci: Olivier Christinaat, Francois Rousseau, Emanuelle Mallile, Jean-Pierre Khazem, Daniel Shir, Marcus Jans, Barnaby&Scott, Georges Tony-Stoll
Jozef Sedlák Galéria Cypriána Majerníka - Mestská časť staré mesto
Pozri sa na mňa (Móda a fotografia v Británii od r. 1960 po súčasnosť) Národné osvetové centrum
Vystavujúci: Cecil Beaton, Donald Christie, Elaine Constantine, Anita Corbin, Michael Danner, Corinne Day, Brett Dee, Terence Donovan, Brian Duffy, Jason Evans (Travis), Hans Feurer, Armet Francis, Steve Hiett, Steve Johnston, Peter Knapp, Nick Knight, Mark Tommy Lally&Travis, Marc Leban, Saul Leiter, Mathew Lewis, Norne Maclaren, Daniel Meadows, David Montgomery, Byron Newman, Helmut Newton, Norman Parkinson, Harri Peccinott, Phil Poynter, Rankin, Derek Ridgers, Nighel Shafran, Hannah Starkey, Clare Strand, Juergen Teller, Wolfgang Tillmans, Ronald Traeger, Rob Wyatt
Andrej Čežín **Komentovaná biografia umelca a fotografia A. Čežína** Galéria Z
Peter Ronai **Meta-morfózy** Galéria Priestor
F&D Carher **Univerzálny čas** K • Gallery
Ivica Kis/Camera Obscura **Hľadanie strateného času**
Vysoka škola výtvarných umení

MESIAC FOTOGRAFIE 2001

Lewis Carroll **Byť vo sne iného** Bibiana - medzinárodný dom umenia pre deti
Joseph Paul Skarbek **Vek pary v krajine draka, fotografie z Číny 1906 – 1999** Poľský inštitút
Slovenská fotografie 1925 - 2000 **Moderna-Postmoderna-Postfotografia** Slovenská národná galéria
Marlene Dietrich **Legenda v obrazoch** Goethe-institut
Fero Tomik Galéria fotografie Profil
Jan Šmok Katedra fotografie, Filmová a televízna fakulta Akadémie múzických umení Praha
Vystavujúci: Vladimír Birgus, Daniel Brogyanyi, Čedomír Bulina, Miro Němeček, Vlastna Šmoková, Renata Vavrová, Miroslav Vojtěchovský
Juraj Lipták
Túžba túžiť / Longing for longing Umelecká beseda slovenská - Slovenská výtvarná únia
Šesť severských fotografov: Pia Arke (Grónsko), Kristjan Magnusson (Island), Eva Mertz (Dánsko), Fin Serck-Hanssen (Nórsko), Lars Tunbjork (Švédsko), Pekka Turunen (Fínsko)
Václav Podestát České centrum
Sergei Chilikov Galéria Slovenskej pošťovne
Jordan Jordanov **Svet môjho oka** Bulharské kultúrne a informačné stredisko. Bulgarian photographic association
Fujifilm Euro Press Photo Awards 2001 Galéria Café Parnas
Martin Kollár **Slovensko 2001 Obrazová správa o stave** Galéria mesta Bratislavy - Palffyho palác
Takis Roidakis
Pavel Mára Galéria Z - Zichyho palác
Olga Chernysheva **Rusko v spánku** Tatiana Salzirn
Nikos Evangelopoulos **Dobre nacvičená figúra** Družstvo Pačr
Zo súčasnej talianskej fotografie Skúmanie súčasnosti
Považská galéria umenia
Vystavujúci: Patrizia Riviera, Maurizio Montagna, Occhiomagico, Massimiliano Orlandoni, Lucinio Sacconi, Euro Rotelli, Francesco Moschen, Roberto Conz, Cesare Di Liborio, Luibi Erba, Adriano Eccel, Chico De Luigi, Roberto Kusterle, Fulvio De Pellegrin
Christiane Mantzsch **Kvety** Kaviareň Srdce
Digital Olympus **Slovo úvodom** Galéria Artotéka - Mestská knižnica
Zlata Vucelič **Zo série krucifix a ostrov** Veľvyslanectvo Chorvátskej republiky v Bratislave, Galéria Art decoration
Alvis Smulders **Alternatívna realita „prievanu v tichu"** Galéria Focus
Aleksandra Vajd **Hranice / Borders**
Kon Sasaki
Anatoly Makiyenko
Nottingham Trent University Galéria Medium - Vysoká škola výtvarných umení
Nová fotografia v Trente
Vystavujúci: Jean Baird, Sally Huges
Gilbert Garcin **Vážna komédia Gilberta Garcina** Francúzsky inštitút Bratislava
Éva Koves **Poriadok va svete** Kultúrny inštitút Maďarskej republiky
Hermanovce 2001 Dom Quo Vadis

MESIAC FOTOGRAFIE 2002

Povodne v Čechách v dejinách fotografie Národné osvetové centrum, Pražský dom fotografie
Vystavujúci: I. Fridrich, Pavel Štecha

Fotoforum Liptovské múzeum
Vystavujúci: I. Schmida, Alexandras Ostaševskas, Anita Andrzejewska, Manfred Kriegelstein, Agata Pankiewicz
Photographing beyond space Galéria Getulata
Vystavujúci: Irena Nawrot, Basia Sokołowska
Melinda Kovács Maďarské kultúrne stredisko
Daniel Lee **Getting beyond truth in photos** Galéria Cypriana Majerníka
Across the ocean Dom zahraničných Slovákov
Vystavujúci: Róbo Kočan, Yuri Doyc
Anne Arden McDonald Galéria Profil
Bibi Calderaro Demokratická únia žien Slovenska
Four slovene photographers Galéria Artotéka
Vystavujúci: Lado Jakša, Herman Pivk, Boris Gaberščik, Janez Vlachy
Pierre Molinier Pálffyho palác
Michaela Brachtlová České kultúrne stredisko
Valnetina Stoytcheva Bulharské kultúrne stredisko
Jozef Sedlák Ekoagrobanka
Keby som bol Nemcom Nadácia Anima

MESIAC FOTOGRAFIE 1996

Sergei Protopopov Galéria Artotéka
Werner Bischof Galéria mesta Bratislavy
Juraj Šajmovič Slovenské národné múzeum
Karol Kállay Slovenská národná galéria
Iren Stehll Nová scéna
Boris Cujetanovič Galéria Getulata
Nikolay Bakharev **Making a sacrifice** Galéria Duna
Mikhail Ladeishchikov Galéria Duna
Vladimir Birgus **Something unspeakable** České kultúrne stredisko
Georgios Katsagelos Poštová banka
Piro Nace – Aiqi Golloshi Galéria Focus
World Press Photo 1996 Dom kultúry
Vystavujúci: Lucian Perkins
A few answers about digital photography by Pedro Meyer
Galéria Profil
Dekomposition Slovenská národná galéria
Vystavujúci: Helen Sear, Calum Colvin, Hannah Collins, Ron O´Donnel, Mari Mahr
András Bozsó Galéria Cypriana Majerníka
Project of the immediate reaction group Boris Mikhailov, Sergei Bratkov, Sergei Solenski **Keby som bol Nemcom** Galéria Duna
Tono Stano Dom kultúry
Mladá španielska fotografia Galéria umelcov Spiša
Vystavujúci: Xetus Jaime Mata, Juan Jesús Huelva, Rosa Matsuzaki, Andreu Sanz
The seventh year Galéria Medium
Vystavujúci: Jana Hojstričová, Laura Mešková, Jaroslav Žiak, Dominika Lišková
A stage-set human figure Francúzsky inštitút
Vystavujúci: Olivier Robyfa, Laurie Simmons, Jorge Ribalta
Veronika Bromová Galéria Michalský dvor
Ľuba Lauffová **Homage to magritte** Škola ázkového výtvarníctva
Walter Bergmoser **Dialogue with a raven** Goethe Institut
Videné-nevidené Bibiana
Remigijus Treigys Kaviareň Veľké srdce
Adriano Eccel Hotel Danube
Nicolaj Lautliev Bulharské kultúrne stredisko
Súčasná maďarská fotografia Umelecká beseda slovenská
Vystavujúci: Melinda Kovacs, Peter Herendi, Lenke Szilagyi, Erno Fejér, Demeter Balla, Jozsef Hajdú
Gramek Photogalery **Classic themes** Maďarské kultúrne stredisko
Vystavujúci: Lajos Csanto
Tina Haupt **Light objects, serigraphs, nudes placed in space**
Gremium
Rune Snellman **The Story** Rubigall, Banská Štiavnica
Quotation from Robert.Frost
Stano Pilka **Self-portrait-breathing-computer** Tatrasoft galéria
Christian Boltanski Pedagogická knižnica
Peter Jacobi **Pictures of transformation** Zichyho palác
Miro Zeman **Impression and synthesis in Miro Zeman's work**
Dielo centrum
Slovenská imaginatívna fotografia Kammerhof, Banská Štiavnica
Vystavujúci: Peter Župník, Judita Csáderová, Jozef Sedlák, Miro Švolík, Igor Kruzik, Alex Mlynarčík, Róbo Kočan
Donna **Photographs 1975 – 1995** Novohradská galéria, Lučenec
Krysztof Jerzy Cichosz Poľské informačné a kultúrne stredisko

MESIAC FOTOGRAFIE 1997

Karol Divald Východoslovenská galéria, Košice
František Kollár Slovenské národné múzeum
Sergey Lobovikov Galéria Artotéka
Jaromír Funke Pálffyho palác
Tibor Hosty **Neznámy / The Unknown** Španielska galéria, Praha
Frank Horvat **Fotografia módy** Francúzsky inštitút
Obraz a znak Mestské múzeum
Vystavujúci: John Demos, Yiorgos Dazolias, John Stathatos, Alexander Avramidis, Yiorgos Kotsanopulos, Lizzie Calligas, Panos Vardinoyiannis
Josef Moucha České centrum
Sergej Osmakin **Piesne každodennosti / Songs of everyday life** Galéria Profil
Marina Rabkina **Občania Kulgidi / The citizens of Kulgidi**
Galéria Focus
Filip Vančo Škola ázkového výtvarníctva
Igor Moukhin **Vpred do minulosti / Ahead into the past**
Galéria Getulata
Imre Benko Galéria Dielo
Ulf Ann Chrestow Evatt **Nórsko – len na export! /**
Norway – for export only! Rubigall, Banská Štiavnica
Fujifilm Euro Press Photo Awards Strojnícka fakulta
Reinhart Wolf Galéria Z
Ľubomír Rapoš Nová scéna
Edward Hartwig **Fotografické umenie Edwarda Hartwiga**
Poľské kultúrne centrum
Arnošt Rainer **Dokonca ešte pred jazykom / Even before language** Kultúrne centrum Európskeho spoločenstva
Pavel Lenda **Tradičné motívy-nové pohľady / Traditional motives-new views** Galéria Cypriana Majerníka
Evelyne Coutas **Apropos moje obrázky / Apropos my pictures**
Galéria X
Tetiana Tabashchuk **Dotyky spomienok / Touches of memory**
Dopravná banka
Česká fotografia 90. rokov Umelecká beseda slovenská
Vystavujúci: Jan Pohribný, Viktor Kolář, Ladislav Sitar, Aleš Kunc, Zdeněk Lhoták, Michal Macků, Ivan Pinkava
Kamil Varga Novohradská galéria, Lučenec
Róbo Kočan **Kočanove fantazie** Bibiana – medzinárodný dom umenia pre deti
Marta Lyberi **Snívanie s otvorenými očami** Galéria Anima
Fotografia z Petrohradu Výstavná sieň Klarisky
Vystavujúci: Igor Ostrov, Jevgenij Jufit, Olga Tobreluscová
Alexander Hnilitsky, Vassili Tsagolov **Embryotopia** Galéria Café
Obraz a znak Slovenský rozhlas
Annie Liebowitz Slovenská národná galéria
Echo mlčania Galéria Duna
Vystavujúci: Vladimir Shaklevich, Sergey Kozhemyakin
Mark Johnston Archeologické múzeum
Miro Švolík **O Švolíkovi, technike a poetike** Galéria Michalský dvor
Shimon Attie **Projekt „pisanie na stenu"** Goethe Institut
Kiriakos Giannatos Most SNP
Maurycy Gomulicki Kaviareň Veľké srdce
Marián Vlažič Divadlo cafe Stoka
Digital fashion show
Vystavujúci: Milota Havrankova

MESIAC FOTOGRAFIE 1998

Vančovci a Karol Plicka Slovenské národné múzeum
Alexander Grinberg Galéria mesta Žilina
Anonymná fotografia 19. a 20. storočia z Ruska Galéria A
Cecil Beaton Galéria mesta Bratislavy
René Magritte Galéria mesta Bratislavy
Ilia J. Marko Galéria Cypriána Majerníka
Nemecko po roku 1945 Slovenská národná galéria
Volali ho Dežo Slovenské národné múzeum
Viktor Marustschenko Galéria A
Gruzinsko Galéria A
Vystavujú: Gurami Akhalaia, Koka Manjavidze, Giorgi Tsipurishvili
Rusky potok Galéria A
Vystavujú: Vadim Gushchin, Alexander Kharchenko, Alexander Slyusarenko, Vladimir Fridkes, Sergei Bratkov, Vladimir Kuznetsov, Vladislav Mamyshev-Monroe
Fujifilm Euro Press Photo Awards 1998 Národné osvetové centrum
Vystavujú: Peter Brenner
Fujifilm Euro Press Photo Awards 1997 Národné osvetové centrum
World Press Photo 1998 Galéria mesta Bratislavy
Juraj Dojč Galéria Mikuláša Galandu
Čierna a biela mágia Sankt-Peterburgu
Národné osvetové centrum
Tekodema Kultúrny inštitút Maďarskej republiky
Vystavujú: Balázs Juhász, Gábor Koczan, Ádám Domotor, László Mayer
Eszter Gyurján Kultúrny inštitút Maďarskej republiky
Súčasná lotyšská fotografia Výstavná sieň Atrium – Umelecká beseda slovenská a Slovenský rozhlas
Vystavujú: Aigars Maria Dzelzkalns, Gunārs Bezjaks, Dainis Narkēvičs, Ilmārs Znotiņš, Mārtiņš Krūmiņš
Catherine Corver **Transylvánia znamená „za lesom"** Cafe Srdce, Pasáž
Od ŠUR-ky k ŠUV-ke (1928 – 1998) Slovenské národné múzeum
Vystavujúci: Pavol Polák, Juraj Lipták, Peter Breza, Jana Hojstričová
Ukrajinská fotografia 90. rokov Slovenská výtvarná únia – Umelecká beseda slovenská
Vystavujúci: Michail Ščeulchenko, Vasily Rybachenko, Alexander Ivchevchuk, Ivan Trupka, Alexander Kharchenko, E. Mukhoid, Vasily Cragilov, Ilya Chichkan
Gabriel Kosmály Dopravná banka
Inštitút tvorivej fotografie – Opava Dielo centrum
Vystavujúci: Martin Šmekal
Daniel Brogyáni Glass Art Gallery Simone
Marko Modic Škola užitkového výtvarníctva
William Wegman Bibiana – medzinárodný dom umenia pre deti
Mario Rizzi Považská galéria umenia, Žilina
Judita Csáderová, Ann Strickland **Tá, ktorá sa pozerá späť**
Galéria Medium
Alchýmia fotografie – take five Slovenská výtvarná únia – Galéria Cypriána Majerníka
Vystavujúci: Zsolt Peter Barta, József Hajdu, Peter Herendi, Imre Dregely, Gábor Kerekes
Bernard Plossu Francúzsky inštitút
Absolut fotografia Národné osvetové centrum
Malwina Wieczorek Poľský inštitút
Václav Jirásek České centrum
Herman Bertiau Galéria mesta Bratislavy
Tsvetan Tsenov Bulharské kultúrne stredisko
Adriene Veninger Rubigall, Banská Štiavnica
Vasil Stanko Dom zahraničných Slovákov
Tajus Zerdevas **Reč zraku /** The language of sight Galéria Gerulata
Antonín Tesař Cafe Galéria
Valie Export **Obrázky v práci /** Pictures at work Rakúske kultúrne centrum
Oleg Tarachenko **Utopené Ofélia /** Drowned Ophelia

MESIAC FOTOGRAFIE 1999

Kolorovaná fotografia v Rusku (1851 – 1951) Galéria A
Vystavujúci: Alexej Mazurin, Ilarion A. Pavlovskij, Alexander Grigoriev, Alexander Shaikhet, Eugen Gurjanov, Alexander Kharchenko, Evgeni Lemberg, Vladislav Mamyshev-Monroe, Sergei Bratkov, Vladimir Fridkes, Sergei Bugaev
Tošo Dabac Múzeum mesta Prešov
Antanas Sutkus Galéria Fotón
Bohumil J. Puskailer Slovenské národné múzeum
Peter Bruha **Kontinuity – fotografie ze 70. rokov** Národné osvetové centrum
Péter Korniss Maďarské kultúrne stredisko
Roger F. Bastin **Úvod do tamtej Afriky** Galéria Artotéka
Slovensko od 17. 11. 1989 do 30. 6. 1990 Slovenská výtvarná únia
Vystavujúci: Martin Mikolajčík, Vladislav Pavlík, Tibor Huszár, Mikuláš Bachratý, Jozef Jankola, Milan Kaplický, Peter Rónai
Andrej Bán **Iné Slovensko 1989 – 1999** Galéria Cypriána Majerníka
Csaba Csáfalvi **Atika – výstava anjelskej a čierno-svetelnej fotografie Costasa Ordolisa v Bratislave** Galéria Rondel, Miestne kultúrne stredisko
Mari Mahr
Jure Breceljnik – Tomaž Gregorič Galéria Fotón
Súbor 20 najnovších vystavovateľov
Martina Tisu **Martina Tisu lidská přání** Galéria Stará
Peter Župník **Putovanie** Cafe Galéria Parnas
Vladana Marková **Tie, čo prežili** Cafe Galéria Parnas
Katedra fotografie FAMU v Prahe **Výstavní soubory KFO FAMU**
České centrum
Chris Niedenthal **Tabu-portréty neportrétovaných** Poľský inštitút
Súčasná litovská fotografia Národné osvetové centrum
Vystavujúci: Kestutis Stoskus, Alfonsas Budrytis, Gintautas Trimpus, Algimantas Aleksandravičius, Alvydas Lukys, Violeta Bičiūnytė, Šmigelskis Michelkevičiūtė, Vytautas Stanionis, Aleksandras Macijauskas
Sebastian Kusenberg Bibiana – medzinárodný dom umenia pre deti
Ján Rečo Dom zahraničných Slovákov
Philippe Pache Galéria Miro, Šmrna
Javier Catalá **Nepatrný obraz** Cafe Srdce, Pasáž
Stephanes Paschos **Meta-plasis** Centrum mestskej kultúry Rubigall, Banská Štiavnica
Nelly Gavrilova Bulharské kultúrne stredisko
Jiří Šigut Dom zahraničných Slovákov
Jednoducho červená Galéria X
Denník mimozemšťana Výstavná sieň Atrium – Umelecká beseda slovenská
Helena Šišková Klub divadla SNP, Martin
Ian Patrick **Vznášanie** Výstavná sieň Atrium – Umelecká beseda slovenská a Slovenský rozhlas
Fantasmagórie vnútra Francúzsky inštitút
Vystavujúci: Anna Apostolska, Catherine David
Joel Peter Witkin **Nepublikované a nevidené** Slovenská národná galéria, Museum of New Mexico
Ernestine W. Ruben Glass Art Gallery Simone
Ivan Pinkava **Kain a Abel** Národné osvetové centrum
Melinda Kovacs **Rozprávky** Dopravná banka
VŠMU a VŠVU (1949 – 1999) **Katedra kamery VŠMU vystavuje**
Galéria Medium

MESIAC FOTOGRAFIE 2000

Zbierka Mestského múzea a súkromná zbierka F. Tomka **Bratislava na prelome storočí** Galéria Artotéka, Mestská knižnica
Leonid Šokin **Príbeh vidieckeho fotografa** Galéria mesta Bratislavy – Pálffyho palác
Marie Zavadilová **Svietila si vlastným svetlom** Galéria Focus
August Sander Slovenská národná galéria
Maroš Madačov **Posolstvo M. Madačova** Pastoračné centrum Quo vadis
Martin Martinček **Nevšedné obrazy všedného dňa** Slovenská národná galéria

Ladislav Noel Mestské múzeum
Tadeusz Rolke **Návraty / Returns** Polský inštitút
Miroslav Hucek Národné osvetové centrum
Poľská novinárska fotografia 2000 Polský inštitút. Umelecká beseda slovenská slovenská výtvarná únia
Vystavujúci: Tomasz Albiński, Jacenty Dedek, Mariusz Forecki, Arkadiusz Gola, Waldemar Gorlewski, Piotr Grzybowski, Tomasz Gudzowaty, Bogdan Hrywniak, Tomasz Jodłowski, Adam Jagiełak, Piotr Janowski, Wojciech Jagło, Piotr Jaxa Kwiatkowski, Sławomir Kamiński, Paweł Kopczyński, Piotr Kowalczyk, Andrzej Kramarz, Damian Kramski, Witold Krassowski, Przemek Krzakiewicz, Robert Kwiatek, Grzegorz Kwaśek, Marcin Łobaczewski, Piotr Małecki, Piotr Mazur, Mieczysław Michalak, Filip Miller, Krzysztof Miller, Piotr Małecki, Wojciech Olkuśnik, Mieczysław Pawłowicz, Robert Pałkosnik, Michał Sadowski, Marcin Sauter, Maciej Skawiński, Grzegorz Skowronek, Adam Sławikowski, Wojciech Szabelski, Artur Tabor, Łukasz Trzciński, Jacek Turczyk, Andrzej Wiktor, Piotr Wojcik, Maria Zbaska, Baartolomiej Zbarowski, Maciej Zienkiewicz, Przemek Zimowski, Marian Zubrzycki, Leszek Zych
Prenikanie (fotografia) Umelecká beseda slovenská - Slovenská výtvarná únia. Poľský inštitút
Vystavujúci: Ewa Andrzejewska, Waldemar Jama, Katarzyna Józefowicz, Kostas Kiritsis, Tomasz Komorowski, Wojciech Prazmowski, Leszek Szurkowski, Zbigniew Tomaszczuk, Krzysztof Wojciechowski, Stanisław S. Woj, Joanna Zastrożna, Paweł Zak, Łódź Kaliska
Ján Pavol II. Verný svedok svedka nádeje Národné osvetové centrum
Alan Hyža **Ríša zla – na konci sveta** Galéria Michalský dvor
Alberto Schommer **Barokové oko** Národné osvetové centrum
Bert Loewenherz **Samsara** Cukráreň Srdce
John Demos **Tiene mlčania** Národné osvetové centrum
Boris Missirkov / Georgi Bogdanov **ID 2000** Bulharské kultúrne stredisko
Jozef Kiraly **Indirect** Galéria Profil
Alexander Čekmenev Galéria Slovenskej poisťovne
Paula Luttringer **Bitúnok** Galéria X
Laureáti programu Mosaique Galéria Medium
Vystavujúci: Pelle Kronstedt, Johannes Backes, Alexej Titarenko, Thomas Zika
Mimo Jodice Galéria Akcent
Robert Silverio České centrum
Gábor Kerekes Kultúrny inštitút Maďarskej republiky
Strašidlá Výstavná sieň Klarisky. Mestské kultúrne stredisko
Vystavujúci: Roba Kočan, Hildegart Olaarte, Gasha
Slovenskí absolventi FAMU **Stretnutie 03** Výstavná sieň Atrium Umeleckej besedy slovenskej a Slovenského rozhlasu
Krakow 2000 Dom zahraničných slovákov
Miriam Petráňová **Fotografie M. Petráňovej** Galerie Cafe Parnas
Peter Áč **Dva svety – dokumentárna správa o prírode Podunajska** Slovenské národné múzeum
Jan Križik **Anonymky a tie ostatné** Výstavná sieň Slovenského plynárenského priemyslu
Paul Winternitz Art Decoration
Nová fotografia módy Francúzsky inštitút
Vystavujúci: Olivier Christinaat, Francois Rausseau, Emanuelle Mafille, Jean-Pierre Khazem, Daniel Shir, Marcus Jans, Barnaby&Scott, Georges Tony-Stoll
Jozef Sedlák Galéria Cypriána Majerníka - Mestská časť staré mesto
Pozri sa na mňa (Móda a fotografia v Británii od r. 1960 po súčasnosť) Národné osvetové centrum
Vystavujúci: Cecil Beaton, Donald Christie, Elaine Constantine, Anita Corbin, Michael Danner, Corinne Day, Brett Dee, Terence Donovan, Brian Duffy, Jason Evans (Travis), Hans Freuer, Armet Francis, Steve Hiett, Steve Johnston, Peter Knapp, Nick Knight, Mark Tommy Lally&Travis, Marc Lebon, Saul Leiter, Mathew Lewis, Norrie Maclaren, Daniel Meadows, David Montgomery, Byron Newman, Helmut Newton, Norman Parkinson, Harri Peccinott, Phil Poynter, Rankin, Derek Ridgers, Nigheł Shafran, Hannah Starkey, Clare Strand, Juergen Teller, Wolfgang Tillmans, Ronald Traeger, Rob Wyatt

Andrej Čežin **Komentovaná biografia umelca a fotografia A. Čežina** Galéria Z
Peter Rónai **Meta-morfózy** Galéria Priestor
F&D Carter **Univerzálny čas** K • Gallery
Ivica Kis/Camera Obscura **Hľadanie strateného času**
Vysoká škola výtvarných umení

MESIAC FOTOGRAFIE 2001

Lewis Carroll **Byť vo sne iného** Bibiana - medzinárodný dom umenia pre deti
Joseph Paul Skarbek **Vek pary v krajine drako, fotografie z Číny 1906 – 1999** Poľský inštitút
Slovenská fotografia 1925 - 2000 **Moderna-Postmoderna-Postfotografia** Slovenská národná galéria
Marlene Dietrich **Legenda v obrazoch** Goethe institut
Fero Tomik Galéria fotografie Profil
Jan Šmok Katedra fotografie, filmová a televízna fakulta Akadémie muzických umení Praha
Vystavujúci: Vladimír Birgus, Daniel Brogyányi, Čeněmír Bukna, Miroslav Němeček, Vlastra Smoková, Renata Vavrová, Miroslav Vojtechovský
Juraj Lipták
Túžba túžiť / Longing for longing Umelecká beseda slovenská. Slovenská výtvarná únia
Šesť severských fotografov: Pia Arke (Grónsko), Kristjan Maack (Island), Eva Mørz (Dánsko), Fin Serck-Hanssen (Nórsko), Lars Tunbjork (Švédsko), Pekka Turunen (Fínsko)
Václav Podestát České centrum
Sergei Chilikov Galéria Slovenskej poisťovne
Jordan Jordanov **Svet môjho oka** Bulharské kultúrne a informačné stredisko. Bulgarian photographic association
Fujifilm Euro Press Photo Awards 2001 Galéria Cafe Parnas
Martin Kollár **Slovensko 2001 Obrazová správa o stave krajiny** Galéria mesta Bratislavy - Palffyho palác
Takis Roidakis
Pavel Mára Galéria Z - Zichyho palác
Olga Chernysheva **Rusko v spánku** Tatiana Salzirn
Nikos Evangelopoulos **Dobre nacvičená figúra** Družstvo Podpora
Zo súčasnej talianskej fotografie Skúmanie súčasnosti
Považská galéria umenia
Vystavujúci: Patrizia Riviera, Maurizio Montagna, Occhiomagico, Massimiliano Orlandoni, Lucinio Sacconi, Euro Rotelli, Francesca Moschen, Roberto Conz, Cesare Di Liborio, Luisa Erba, Adriano Eccel, Chico De Luigi, Roberta Kusterle, Fulvio De Pellegrin
Christiane Mantzsch **Kvety** Kaviareň Srdce
Digital Olympus **Slovo úvodom** Galéria Artotéka - Mestská knižnica
Zlata Vucelić **Zo série krucifix a ostrov** Veľvyslanectvo Chorvátskej republiky v Bratislave, Galéria Art decoration
Alvis Smulders **Alternatívna realita „prievanu v tichu"** Galéria Focus
Aleksandra Vajd **Hranice / Borders**
Kon Sasaki
Anatoly Makiyenko
Nottingham Trent University Galéria Medium - Vysoká škola výtvarných umení
Nová fotografia v Trente
Vystavujúci: Jean Baird, Sally Huges
Gilbert Garcin **Vážna komédia Gilberta Garcina** Francúzsky inštitút Bratislava
Éva Kaves **Poriadok vo svete** Kultúrny inštitút Maďarskej republiky
Hermanovce 2001 Dom Quo Vadis

MESIAC FOTOGRAFIE 2002

Povadne v Čechách v dejinách fotografie Národné osvetové centrum. Pražský dom fotografie
Vystavujúci: I. Fridrich, Pavel Štecha

Ruský piktorializmus Niektoré poznámky z histórie
Slovenská národná galéria
Vystavujúci: Aleksandr Grinberg, Nikolay Andreev, Vasily Ulkin, Alexey Mazurin, Georgy Kalasov
Madame Yevonde **Buď originálna alebo mŕtva, Yevondin farebný život** Glass Art Gallery Simone
Ladislav Foltyn K. F. A. Gallery
Henri Cartier-Bresson Galéria mesta Bratislavy Pálffyho palác
Ivan Matejka Galéria Profil
Česká a slovenská fotografia osemdesiatych a deväťdesiatych rokov 20. storočia Národné osvetové centrum
Bert Teunissen **Domáce krajinky**
Stefan Lewehr **Florida v Ottakringu** Rakúske kultúrne fórum
Krzysztof Gierałowski **Osobný umelec** Poľský inštitút
Kostas Argyris **Fotograf uprostred spoločenstva mníchov**
Dom Quo Vadis
Svyatoslav Ponomarev **Vybrané komentáre k umeniu purba**
Slovenská výtvarná únia - Združenie slovenských profesionálnych fotografov
Jozef Ondzik
Barnaba **Chápať a byť pochopený** Francúzsky inštitút
Andrej Bán **Človek na ceste, človek v ohrození** Slovenský inštitút Berlín
Karel Cudlín **Humanistická fotografia a sociálne minority Karla Cudlína** Slovenský inštitút, Berlín
Emil Christov **En Passanti** Bulharské kultúrne stredisko
Josef Moucha At home Gallery, Samorín
Roman Bezjak **Stretnutia v post-socialistickom svete**
Goethe Institut Internationes
Jaroslav Bengl Oravská galéria, Dolný Kubín
Život divadla, divadlo života Hra a skutočnosť
Mestská časť Bratislava Staré mesto
Ingrid Patočková **Banálne príbehy II** Galérium ŠUV J. Vydru
A.E.S. 7+7 Oravská galéria
Digital Olympus Mestská knižnica - Galéria Artotéka
Vystavujúci: Andrej Bán, Juraj Bartoš, Lucia Nimcová, Ľuba Štirko, Soňa Sadloňová
Päť priateľov Galéria Médium
Rudo Prekop **O stratenej jednote** Galéria umelcov Spiša
Boaz Tal **Allegory / Allegro non troppo**
Silwia Kowalczyk Galéria Café Parnas
Vlad Nanca Mestské kultúrne stredisko, Bratislava - Staré mesto
Goran Micevski & Branimir Karanovič Galéria X
Miro Švolík **Otvory a diery** Museumsquartier, Viedeň
Dezso Szabó Kultúrny inštitút Maďarskej republiky
Keith Carter **Rozpínajúci sa vesmír Keitha Cartera** Galéria Z, Zichyho palác
Guennadi Maslov **Umelcova výpoveď** Slovenská poisťovňa
Tono Stano České centrum v Bratislave
William Ropp Bibiana - medzinárodný dom umenia pre deti
Pavel Pecha Slovenský inštitút Viedeň
Milan Czapay **Morské príšerky** Internet Cafe No 1
Hynek Alt K. Gallery
Nata Pirtskhlava Slovenská výtvarná únia, Združenie slovenských profesionálnych fotografov
Peeter Maria Launts **Po Atlantíde** Výstavná sieň Pálffyho letné sídlo

MESIAC FOTOGRAFIE 2003

Robert Doisneau **Robert Doisneau alebo cesta jedným storočím**
Slovenská národná galéria
Leningradská blokáda; Vnútorný priestor vojny, leningradská blokáda vo fotografiách 1941, 1944 Slovenské národné múzeum
Vystavujúci: Nikolaj Chandongin, David Trachtenberg, Boris Vasyltnsky
Joel Meyerowitz Národné osvetové centrum
Miklós Gulyás Slovenské národné múzeum - Múzeum kultúry maďarov na Slovensku
Ramune Pigagaite Ľudia môjho mesta Goethe inštitút, Bratislava
Fujifilm Euro Press Photo Awards 2003 Národné osvetové centrum
Marcos López **Pop latino** Národné osvetové centrum
Dita Pepe **Autoportréty Dity Pepe** České centrum
Jean-Francois Berube **Zrod / Origine** Bibiana - medzinárodný dom umenia pre deti
Lucia Nimcová **Slovensko 2003 Obrazová správa o stave krajiny**
Tamás Nagy Kultúrny inštitút Maďarskej republiky
Viktor Koen **Úlohy a hry, portréty „nikdy mladých"**
Mestské múzeum
Ján Križik Slovenský inštitút, Budapest
Portrét v slovenskej fotografii; O sliepkach Slovenský inštitút, Praha
Vystavujúci: Tomas Agat Blanski, Jana Ilkova, Filip Vanco, Ingrid Patackova
Eleni Mouzaki **In limbo** Národné osvetové centrum
Gregory Marofis **Paraboly kombinovaného času** Slovenská výtvarná únia, Združenie slovenských profesionálnych fotografov
Nancy Goldring Slovenská výtvarná únia
Soňa Sadloňová **Simulakrum / Kaligramy** Café Stein Wien
Prítomnosť Galéria Médium Výstava prác študentov Katedry fotografie Vysokej školy výtvarných umení v Poznani
Súkromná žena Národné osvetové centrum
Vystavujúci: Anna Feldekova, Jana Hojstričova, Jana Ilkova, Daniela Kapralova, Ria Kmetova, Dominika Lickova, Lucia Nimcova, Michaela Nociarova, Miriam Petraňova, Nada Raverdova, Dorota Sadovska, Silvia Saparova, Silva Slafkovska, Slávka Sobotovičova, Jana Szucsova, Jana Sebestova, Zuzana Šulajová, Erika Trnková
Tony Kristensson & Paco Gomez Garcia Galéria F7
Malé veľké veci Petra Župnika Kultur Kontakt Wien
Duane Michals Galéria mesta Bratislavy
Rafaelo Kazakov **Neoznačené ohorky** Bulharské kultúrne stredisko, Bratislava
Súčasná srbská fotografia Identita a odlišnosť Výstavná sieň Pálffyho letné sídlo
Vystavujúci: Jovan Čekic, Branimir Karanovic, Vukasin Nedeljkovic, Alexandrija Ajduković, Alexsander Rafajlović, Paula Miklošević, Ivan Petrović, Goran Micevski, Ivana Brezovac, Ana Adamović, Goranka Matić, Dučica Drazić, Djorde Odanović
Ryszard Horowitz Poľský inštitút
Tomáš Ruller **Z lásky** Galéria Z, Zichyho palác
Pavel Baňka **O nekonečnu** Národné osvetové centrum
Jasenko Rasol **Iniciácia** Glass Art Gallery Simone
Alnis Stakle **Lotyšsko / Priestor pre obrazy skutočnosti**
Mestské kultúrne stredisko Bratislava - Staré mesto
Anita Andrzejewska **Svetlo, tieň a gesto, fotografia Anity Andrzejewskej** Galéria Café Parnas, V-klub
In out Mestská časť Bratislava - Staré mesto
Florence Chevallier Francúzsky inštitút

MESIAC FOTOGRAFIE 2004

Miloš Dohnány Slovenská národná galéria
Aukcia fotografií; Výstava fotografií ponúkaných v aukcii
Aukčná spoločnosť SOGA
Karlis Lakse **Misia očitého svedka** Mestské múzeum Riga, Muzeum fotografie v Rige, Galéria Café Parnas
Igor Grossmann Slovenské národné múzeum
Antanas Sutkus **Každodenný život alebo 12 pohľadov do diela Antanasa Sutkusa** Národné osvetové centrum
Rene Burri **Nemci** Galéria mesta Bratislavy
Jiří Hanzelka & Miroslav Zigmund **Fotografie** Slovenské národné múzeum; Poštová banka; České centrum Bratislava; Veletrhy Brno, Vinanza, Q-EX
Jan Svoboda **Výstava k nedožitým narodeninám umelca**
Moravská galéria Brno
Arthur Tress **Fantastická cesta** Pražský dom fotografie, Galéria mesta Bratislavy

Akt v českej fotografii 1960 – 2000 České centrum Bratislava, Združenie slovenských profesionálnych fotografov, Slovenská výtvarná únia; Institut tvurčí fotografie Slezské univerzity v Opave
Vystavujúci: Michal Macku, Petr Sikula, Clifford Seidling, Václav Chochola, Tono Stano, Pavel Mara
Monika Hurňanská Cirkevný zbor evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku
Gábor Kerekes **Mestá a dni Gábora Kerekesa** SNM - Múzeum kultúry maďarov na Slovensku
Expozícia – portrét firemných zločincov: Ragu Rai
Kancelária národnej rady SR
Soren Solkaer Starbird **Duše: možno dušu fotografovať**
Bratislavské kultúrne a informačné stredisko
Rimaldas Vikšraitis **Sny o vidieckom živote** Union of lithuanian art photographers
Alexander Glyadyelov Výstavná sieň Pálffyho letné sídlo
Ilias Bourgiotis **Čo tu vidíme**
Tomki Němec **Slovensko + 333 km** Národné osvetové centrum
Anna Beata Bohdziewicz **Fotodiár – domument alebo kreácia**
Poľský inštitút
Mare Milin **Kráska dňa** Cirkevný zbor evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku
3+3 Križovatka nápadov: Británia slovenskými očami, Slovensko britskými očami Cirkevný zbor evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku, British council
Barbara Kukliková **City v cizím city** Cirkevný zbor evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku
Rosie Barnes **Porozumieť Stanleymu** Bibiana - medzinárodný dom umenia pre deti
Szilvia Tóth **Cudzí ľudia** Kultúrny inštitút maďarskej republiky
Kurt Kandl **Neznámi Európania** Rakúske kultúrne fórum
Fujifilm Euro Press Photo Awards 2004 Národné osvetové centrum
Generácia Východ Galéria Medium, Vysoká škola výtvarných umení
V4+1 = V5 Cafe Stein, Viedeň
Vystavujúci: Silvia Saparová (SR), Joanna Zak-Tworog(Poľsko), Jan Bartàs (CR)
Pizza, sole, amore Galeria F7
Vystavujúci: Maurizio Briatta, Alessandro Cane, Giancarlo Tavo
Digital Olympus
Vystavujúci: Peter Janáčik, Jana Hojstričová, Tibor Takats, Andrej Balčo
Jeanne Susplugas Francúzsky inštitút Bratislava; Mestské múzeum; Association francaise d' action artistque; Ministre des affaires entrangeres, KulturKontakt
Dorota Sadovská **Telo – bolesť – ornament** Kultur Kontakt Viedeň
Juan Carlos Batista
Evgenia Hristova Bulharské kultúrne a informačné stredisko
Piotr Komorowski T+Gallery
Yotta Kippe **Nepokoj spiacej krásavice** Goethe institut
Milan Blatný **Foto madaly, stred je esence** Cirkevný zbor evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku
Andreas Muller Pohle Národné osvetové centrum
Idoc Galéria Veža

MESIAC FOTOGRAFIE 2005

Engelbert Pinkalský **Fotografia a maľba ako dve sestry**
SNM - Múzeum kultúry Maďarov na Slovensku
Tibor Hajas SNM - Múzeum kultúry Maďarov na Slovensku
Erich Lessing Rakúske kultúrne fórum
Alexander Macijauskas Dom umenia
Tibor Husár **Tri vrcholy mnohouholnika** Dom umenia
Takis Zerdevas Dom umenia
Jiří Křenek Dom umenia
Antarktída Dom umenia
James Nachtwey Dom umenia
Milota Havránková Galéria NOVA
Josef Ptáček Bibiana, medzinárodný dom umenia pre seti
Sebastiao Salgado Múzeum dopravy
Andrej Bán **Iné Slovensko** Galéria Michalský dvor
Matúš Oľha Divadlo Jonáša Záborského, Prešov
Fotografické príbehy medzi domovom a emigráciou
Galéria mesta Bratislavy
Vystavujúci: Ernest Haas, Inge Morathova, Erich Lessing, Harry Weber, Franz Hubmann
Miro Švolik Galéria mesta Bratislavy
Elaine Ling Výstavná sieň Klarisky
Alena Dvořáková a **Viktor Fischer** Františkánska kaplnka
Alexandra Croitoru Galéria Veža
Agata Serafin a Magda Hueckel Univerzitná knižnica, Bratislava
Bezhraničná krása Galéria Medium
Vystavujúci: Elke Pahl, Masha Klein, Sevilay Kirmaz, Viola Jaecker, Jana Ilková, Kathryn Baingo, Alexander Gugh
Max Kandhola T+Gallery
Zsuzsanna Kemenesi Kultúrny inštitút Maďarskej republiky
Andrzej Kramarz a Veronika Lodzinska Galéria evanjelického lýcea
Stredoeurópska sebareflexia Výstavný priestor Evanjelického domu starostlivosti
Vystavujúci: Daniela Dostálková, Anna Fabricius, Aneta Grzeszykowska, Jan Smaga, Jana Hojstričova, Gábor Kerekes, Lucia Nimcova, Igor Omulecki, Aleksandra Vajd, Hynek Alt
Manuel Sonseca Výstavná sieň Pálffyho letné sídlo
001 – SLOVENSKO – 005 Západná terasa bratislavského hradu
Vystavujúci: Martin Kollár, Jožo Ondzik, Lucia Nimcová, Tomki Nemec
Alexander Nikiporets Ruské centrum vedy a kultúry, Bratislava
Valera a Natasha Cherkashin Galéria Z - Zichyho palác
Reiko Imoto Galéria F7
Sveteľný valčík Stredoeurópsky dom fotografie
Vystavujúci: Aliona Frankl, Eniko Gábor, Minyá Szert, Magdolna Vékás
Boris Berc Stredoeurópsky dom fotografie
Silvia Saparová Open Gallery
Vesselina Nikolaeva Bulharský kultúrny inštitút
Erik Niedling Goethe Institut
Sluban Klavdij Francúzsky inštitút
Zofia Rydet Poľský inštitút
Miloš Boďa KulturKontakt, Viedeň
Stretnutie 04 – S1 Praha Slovenský inštitút, Viedeň
Dorota Sadovská, Pavel Pecha, Martin Kollár
Tenerife, Španielsko

Mesiac fotografie Bratislava november 1992, Fotografická nadácia FOTOFO, Bratislava 1992
Mesiac fotografie Bratislava november 1993, Fotografická nadácia FOTOFO, Bratislava 1993
Mesiac fotografie Bratislava november 1994, Fotografická nadácia FOTOFO, Bratislava 1994
Mesiac fotografie Bratislava november 1995, Fotografická nadácia FOTOFO, Bratislava 1995
Mesiac fotografie Bratislava november 1996, Fotografická nadácia FOTOFO, Bratislava 1996
Mesiac fotografie Bratislava november 1997, Fotografická nadácia FOTOFO, Bratislava 1997
Mesiac fotografie Bratislava november 1998, Fotografická nadácia FOTOFO, Bratislava 1998
Mesiac fotografie Bratislava november 1999, Fotografická nadácia FOTOFO, Bratislava 1999
Mesiac fotografie Bratislava november 2000, Fotografická nadácia FOTOFO, Bratislava 2000
Mesiac fotografie Bratislava november 1999, Fotografická nadácia FOTOFO, Bratislava 1999
Mesiac fotografie Bratislava november 2002, Fotografická nadácia FOTOFO, Bratislava 2002
Mesiac fotografie Bratislava november 2003, Fotografická nadácia FOTOFO, Bratislava 2003
Mesiac fotografie Bratislava november 2004, Fotografická nadácia FOTOFO, Bratislava 2004
Mesiac fotografie Bratislava november 2005, Fotografická nadácia FOTOFO, Bratislava 2005
Mesiac fotografie Bratislava november 2006, Fotografická nadácia FOTOFO, Bratislava 2006

Aurel Hrabušický, Václav Macek: Slovenská fotografia 1925 – 2000, Slovenská národná galéria

Vladimír Birgus: Udalosti, Fotograf 5/2005, ročník štvrtý

Bohunka Koklesová: Súkromná žena, Spoločnosť FOTOFO, 2003

Václav Macek: Mladá slovenská fotografia, Fotografická nadácia FOTOFO

Václav Macek: Bratislava zadným vchodom, Spoločnosť FOTOFO, 2005

Vladimír Birgus, Ján Mlčoh: Česká fotografie 20. století, Uměleckoprůmyslové museum v Praze, KANT, 2005

http://www.fotofo.sk
http://www.sedf.sk/
http://www.photomonth.com/
http://www.festivaloflight.org/
http://www.mep-fr.org/
http://www.domfoto.sk/
http://www.monatderfotografie.at/
http://www.mdf-berlin.de/
http://www.cafecreme-art.lu/
http://www.mdf.ru/
http://www.fotografiafestival.it/
http://www.photorevue.com/
http://www.vsmu.sk/fakulty/ftfveda.
http://www.sng.sk/?loc=1&id=2&nid=99&yr=2002
http://www.svu.sk/index.php?rain=sk/gallery/
http://www.gmb.sk/sk/exhibition/39/SID=e30b128115645d8d2a246d9a4a7555b8
http://www.photo.sittcomm.sk/
http://mesto.sk/prispevky_velke/presov/vramcimesiacafoto878216700.phtml
http://www.bratislavskenoviny.sk/10409/kultura/november-bude-mesiacom-fotografie
http://mesto.sk/prispevky_velke/bratislavsky/svetlofotografiim972726341.
http://www.noveslovo.sk/archiv/2001-47/okulture.asp
http://kultura.sme.sk/predstavenie.asp?id=1772&typ=10
http://www.sme.sk/c/1188066/na-mesiaci-fotografie-sa-najviac-pacila-nimcova.
http://www.czsk.net/svet/clanky/kultura/mesiacfoto.html
http://www.adwantage.sk/
http://www.kulturkontakt.or.at/
http://www.inzine.sk/article.asp?art=8112
http://www.cassovia.sk/korzar/archiv/clanok.php3?sub=18.11.2004/1593T
http://www.culture.gov.sk/umenie/vytvarne
http://www.changenet.sk/index.stm?section=forum&x=82564&cat=14843
http://www.ine.sk/2005/11/16/november_mesiac_fotografie/
http://www.fotografnet.cz